

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSKI RAZVOJ IN TEHNOLOGIJO
URAD REPUBLIKE SLOVENIJE ZA VARSTVO KONKURENCE

Kotnikova 28, 1000 Ljubljana

T: 01 478 35 97

F: 01 478 35 08

E: uvk.mg@gov.si

www.uvk.gov.si

Številka: 306-112/2011-19
Ljubljana, 11.4.2012

Urad Republike Slovenije za varstvo konkurence, Kotnikova 28, Ljubljana, je v senatu pod predsedstvom mag. Dajane Muženič Abramovič, vodje Oddelka ekonomske analitike, po sklepu Vlade RS št. 02104-1/2012/2 z dne 26.1.2012, ob sodelovanju Sonje Grden in Saša Rinka kot članov senata, na podlagi tretjega odstavka 46. člena v povezavi s 13. členom Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence (Uradni list RS, št. 36/08, 40/09, 26/11 in 87/11; v nadaljevanju: ZPOmK-1), v zadnji presoji transakcije pridobitve skupne kontrole podjetij Holding Slovenske elektrarne d.o.o., Koprška ulica 92, 1000 Ljubljana, in Elektro Gorenjska, podjetje za distribucijo električne energije, d.d., Ulica Mirka Vadnova 3A, 4000 Kranj, ki ju po pooblastilu zastopa Odvetniška pisarna Soršak d.o.o., Poljanski nasip 8, 1000 Ljubljana, nad podjetjem Elektro Gorenjska Prodaja, prodaja elektrike, d.o.o., Ulica Mirka Vadnova 3, 4000 Kranj, na podlagi priglasitve koncentracije, sprejel naslednjo

ODLOČBO

1. Urad Republike Slovenije za varstvo konkurence priglašeni transakciji pridobitve skupne kontrole podjetij Holding Slovenske elektrarne d.o.o., Koprška ulica 92, 1000 Ljubljana, in Elektro Gorenjska, podjetje za distribucijo električne energije, d.d., Ulica Mirka Vadnova 3A, 4000 Kranj, nad podjetjem Elektro Gorenjska Prodaja, prodaja elektrike, d.o.o., Ulica Mirka Vadnova 3, 4000 Kranj, ne nasprotuje. Koncentracija je skladna s pravili konkurence.
2. Izrek odločbe so objavi na spletni strani Urada.
3. Med postopkom niso nastali posebni stroški.

Obrazložitev:

I. PRIGLASITEV IN UDELEŽENCI POSTOPKA

1. Urad Republike Slovenije za varstvo konkurence (v nadaljevanju: Urad) je dne 6.12.2011 prejel priglasitev transakcije pridobitve skupne kontrole podjetij Holding Slovenske elektrarne d.o.o., Koprška ulica 92, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: HSE) in Elektro Gorenjska, podjetje za distribucijo električne energije, d.d., Ulica Mirka Vadnova 3A, 4000 Kranj (v nadaljevanju: Elektro Gorenjska) nad podjetjem Elektro Gorenjska Prodaja, prodaja elektrike, d.o.o., Ulica Mirka Vadnova 3, 4000 Kranj (v nadaljevanju: Elektro Gorenjska Prodaja). Priglasitelja koncentracije sta podjetji HSE in Elektro Gorenjska.
2. V skladu s 1. odstavkom 43. člena ZPOmK-1 morajo udeleženci koncentracije le-to priglasiti pred začetkom njenega izvrševanja, vendar najpozneje v 30 dneh od sklenitve pogodbe ali objave javne ponudbe ali pridobitve kontrole, pri čemer začne rok za priglasitev teči s prvim od teh dogodkov. Priglasitev mora vsebovati vse elemente, ki jih določa vladna Uredba o vsebini in zahtevanih elementih obrazca za priglasitev koncentracije podjetij (Ur. list RS, št. 36/2009).
3. V primeru priglašene koncentracije v trenutku priglasitve še ni nastopil nobeden izmed dogodkov, ki opredeljujejo obveznost priglasitve koncentracije Uradu, sta pa priglasitelja navedla pomembnejše datume pričakovanih dogodkov glede izvedbe koncentracije. Dne

8.3.2011 sta podjetji Elektro Gorenjska in HSE podpisali pismo o nameri, s katerim sta izrazili skupno namero, da bosta kot družbenika z enakim poslovnim deležem v podjetju Elektro Gorenjska Prodaja skupaj opravljala dejavnost prodaje električne energije končnim odjemalcem električne energije, in sicer imata namen po izvedeni statusni spremembi in izdani odločbi Urada pristopiti k izvedbi dokapitalizacije podjetja Elektro Gorenjska Prodaja, tako da bo podjetje HSE vplačalo denarni vložek, na podlagi katerega bo pridobilo 50 % poslovni delež podjetja Elektro Gorenjska Prodaja.

4. V primeru obravnavane koncentracije gre za pridobitev skupne kontrole podjetij HSE in Elektro Gorenjska nad podjetjem Elektro Gorenjska Prodaja, ki jo je ustanovilo podjetje Elektro Gorenjska in je dejavno na področju nakupa in prodaje električne energije, in sicer na trgu maloprodaje električne energije podjetjem in na trgu maloprodaje električne energije gospodinjstvom. Na novoustanovljeno podjetje je podjetje Elektro Gorenjska preneslo dejavnost nakupa in prodaje električne energije, skupaj z delom premoženja, in sicer pravicami, obveznostmi ter zaposlenimi, ki so povezani z dejavnostjo nakupa in prodaje električne energije. Podjetje Elektro Gorenjska bo povečalo osnovni kapital z oblikovanjem novega deleža, podjetje HSE pa bo odkupilo novi delež s plačilom/prenosom sredstev v višini vrednosti premoženja, ki ga bo podjetje Elektro Gorenjska preneslo na novoustanovljeno podjetje. Podjetje ima statusno obliko družbe z omejeno odgovornostjo, v njem pa bosta HSE in Elektro Gorenjska udeležena vsak s po 50 % poslovnim deležem in bosta nad njim izvajala skupno kontrolo v smislu ZPOmK-1.
5. Skladno z določili Zakona o upravnih taksah (Uradni list RS, št. 106/2010; ZUT-UPB5) je bila plačana upravna taksa po tarifni številki 48 v znesku 2.000,00 EUR.
6. Podjetje HSE je v 100 % lasti Republike Slovenije in je pretežno dejavno na področju trgovanja z električno energijo. Družbe Skupine HSE proizvajajo električno energijo v hidroelektrarnah (Dravske Elektrarne Maribor, d.o.o., Soške elektrarne Nova Gorica, d.o.o., Hidroelektrarne na Spodnji Savi, d.o.o.) ter termoelektrarnah (Termoelektrarna Šoštanj, d.o.o. in Termoelektrarna Trbovlje, d.o.o.). V letu 2009 so podjetja skupine HSE proizvedla 8.408 GWh električne energije, prodala pa 13.001 GWh električne energije. Podjetje prodaja na veleprodajnem trgu energije, ki jo samo proizvede (65 % energije, prodane na veleprodajnem trgu), pa tudi energijo, ki jo kupuje pri zunanjih proizvajalcih (35 %). 66 % prodane električne energije na veleprodajnem trgu HSE proda na območju Republike Slovenije, približno 34 % pa v tujini. Podjetje HSE ima v svoji skupini tudi Premogovnik Velenje, ki se ukvarja z dejavnostjo proizvodnje surovin za pridobivanje električne energije. Le-ta dobavlja pretežno članici Skupine HSE Termoelektrarni Šoštanj, d.o.o., manjše količine pa Termoelektrarni Trbovlje, d.o.o.
7. Podjetje Elektro Gorenjska opravlja dejavnost nakupa in dejavnost prodaje električne energije na maloprodajnem trgu gospodinjstvom in podjetjem. Preko hčerinskega podjetja Gorenjske elektrarne, proizvodnje elektrike, d.o.o., je Skupina Elektro Gorenjska dejavna tudi na področju proizvodnje električne energije. Skupina Elektro Gorenjska proizvaja električno energijo v malih hidroelektrarnah ter v sončnih elektrarnah, in sicer je celotna skupina v letu 2009 proizvedla 55.416 MWh električne energije.
8. Podjetje Elektro Gorenjska jo tudi lastnik 5.583 km distribucijskega omrežja, ki ga na podlagi Pogodbe o najemu elektrodistribucijske infrastrukture in izvajanju storitev sistemkega operaterja distribucijskega omrežja daje v najem družbi SODO d.o.o., ki je sistemski operater distribucijskega omrežja in ki za podjetje Elektro Gorenjska opravlja zlasti omrežne regulirane dejavnosti, ki so: dejavnost obratovanja distribucijskega omrežja, dejavnost zagotavljanja dostopa do omrežja ter dejavnost vzdrževanja omrežja.
9. Priglasitelja ocenjujeta, da bo imela koncentracija pozitivne sinergijske učinke, kar bo udeležencem omogočalo zagotavljanje boljših storitev za kupce. Preko skupnih nabav bosta udeleženca koncentracije znižala stroške nabav zaradi ekonomije obsega, kar pa naj bi v končni fazi koristilo kupcem. Po navodbah priglasiteljev bo koncentracija tudi povečala mednarodno konkurenčnost skupnih družb in omogočila širjenje obsega poslovanja izven slovenskih meja, hkrati pa olajšala vstop tudi na trge drugih energentov ter tako kupcem

ponudila celovito energetska oskrbo. Eden takšnih energentov je zemeljski plin, kjer bi podjetje HSE lahko nastopilo na veleprodajnem trgu, novoustanovljeno podjetje pa na trgu prodaje na drobno. Kot navajata priglasielja, bi s tem pridobili končni odjemalci, saj bi imeli možnost nakupa različnih energentov pri enem dobavitelju, hkrati pa bi tovrstna ponudba povečala konkurenco na trgu zemeljskega plina, ki je v Sloveniji praktično ni. Znanje, ki ga posedujeta obe podjetji, bi bilo mogoče združiti na način, da se poleg same prodaje energije kupcem ponudi tudi energetska svetovanje, kar bi pomenilo, da bi odjemalcem svetovali energetske rešitve, ki imajo učinek v učinkovitejši rabi energije, učinkovitejša raba energije pa bi imela poleg nižjih stroškov za energijo na strani odjemalcev tudi pozitiven učinek na slovenske mednarodne okoljske zaveze, predvsem glede izpolnjevanja zavez s področja emisij toplogrednih plinov.

II. PODREJENOST ZPOMK-1

A. Koncentracija

10. V trenutku priglasielvo koncentracije pridobitve skupnega nadzora podjetij HSE in Elektro Gorenjska nad podjetjem Elektro Gorenjska Prodaja še ni nastopil noben izmed dogodkov, ki ga ZPOMK-1 opredeljuje kot dogodek, s katerim začne teči rok za priglasielvo koncentracije Uradu. Priglasielja sta opredelila predlagane in pričakovane datume pomembnejših dogodkov, načrtovanih za izvedbo koncentracije, in sicer imata namen po izvedeni statusni spremembi in izdani odločbi Urada pristopiti k izvedbi dokapitalizacije podjetja Elektro Gorenjska Prodaja, tako da bo podjetje HSE vplačalo denarni vložek, na podlagi katerega bo pridobilo 50 % poslovni delež podjetja Elektro Gorenjska Prodaja. Takšna pridobitev kontrole nad delom podjetja pomeni koncentracijo v smislu druge alineje 1. odstavka 10. člena ZPOMK-1, ki določa, da gre za koncentracijo pri trajnejših spremembah kontrole nad podjetjem, in sicer ko eno ali več podjetij bodisi z nakupom vrednostnih papirjev ali premoženja, s pogodbo ali kako drugače pridobi neposredno ali posredno kontrolo nad celoto ali deli enega ali več podjetij.

11. Dne 8.3.2011 sta podjetji Elektro Gorenjska in HSE podpisali pismo o nameri, s katerim sta izrazili skupno namero, da bosta družbenika z enakim poslovnim deležem skupaj opravljala dejavnost prodaje električne energije končnim odjemalcem električne energije. Podpisnici sta v pismu o nameri soglasno ugotovili, da se bo izčlenitev izvedla z ustanovitvijo nove družbe v 100 % lasti podjetja Elektro Gorenjska, na katero bo podjetje Elektro Gorenjska preneslo del premoženja, pravice in obveznosti ter zaposlene, ki tvorijo oziroma so povezani z dejavnostjo nakupa in prodaje električne energije podjetja Elektro Gorenjska. Podjetji HSE in Elektro Gorenjska sta v pismu o nameri soglašali, da bi imel skupen nastop podjetja Elektro Gorenjska kot dobavitelja električne energije končnim odjemalcem in podjetja HSE kot dobavitelja električne energije proizvajalcev Skupine HSE in veletrgovca preko nove družbe pomembne sinergijske učinke za oba podpisnika in za potrošnike. Zato sta že v pismu o nameri izrazili namero, da HSE vstopi v novo družbo kot družbenik s 50 % poslovnim deležem, in sicer naj bi podjetje Elektro Gorenjska kot odini družbenik novoustanovljenega podjetja omogočilo podjetju HSE vstop v novo družbo s povečanjem osnovnega kapitala nove družbe z novim vložkom. Skladno s terminskim načrtom naj bi podjetje Elektro Gorenjska takoj po zaključku postopka izčlenitve pričelo s postopkom dokapitalizacije nove družbe in vstopom novega družbenika HSE. V pismu o nameri je bilo tudi določeno, da bosta podjetji HSE in Elektro Gorenjska skupaj določili metodo cenitve izčlenjenega premoženja Elektro Gorenjska, ki bo preneseno na novo družbo. Na podlagi cenitve izčlenjenega premoženja pa naj bi se določil znesek oziroma vrednost premoženja, ki ga mora HSE vplačati oziroma prenesti na novo družbo, da bo v njej pridobila 50 % delež osnovnega kapitala. Podjetji HSE in Elektro Gorenjska sta se v pismu o nameri tudi govorili o delitvi stroškov v zvezi s pridobitvijo 50 % poslovnega deleža podjetja HSE v novoustanovljenem podjetju. S pismom o nameri sta podjetji HSE in Elektro Gorenjska imenovali tudi vsaka svojega koordinatorja za usklajevanje aktivnosti in nalog, dogovorjenih v pismu o nameri, in se dogovorili, da bo podjetje Elektro Gorenjska redno obveščalo podjetje HSE o vseh aktivnostih postopka izčlenitve dejavnosti nakupa in prodaje električne energije. Podjetji HSE in Elektro Gorenjska sta se v pismu o nameri zavezali, da si bosta, v

kolikor posameznih določb pisma o nameri ne bo mogoče izvršiti, prizadevali najti rešitev, ki bo najbližja skupnim ciljem in nameram iz tega pisma.

12. Dne 8.7.2011 je bilo na skupščini delničarjev podjetja Elektro Gorenjska doseženo soglasje o delitvi podjetja z izčlenitvijo, ki bo izvedena s prevzemom dejavnosti nakupa in prodaje električne energije s strani podjetja Elektro Gorenjska Prodaja. Po navedbah priglasiteljev je bila delitev in povečanje osnovnega kapitala družbe Elektro Gorenjska Prodaja vpisana pri Okrožnem sodišču v Kranju dne 1.9.2011. Priglasitelja sta pojasnila, da načrtujeta izvedbo priglašene koncentracije v drugi četrtini leta 2012.

B Preseganje pragov po 1. odstavku 42. člena ZPOmK-1

13. ZPOmK-1 v 1. odstavku 42. člena določa, v katerih primerih morajo udeleženci koncentracije le-to priglasiti Uradu. Priglasitev je potrebna, če je skupni letni promet v transakciji udeleženih podjetij skupaj z drugimi podjetji v skupini v predhodnem poslovnem letu na trgu Republike Slovenije presegel 35 milijonov evrov in če je letni promet prevzelega podjetja skupaj s podjetji v skupini presegel 1 milijon evrov.
14. Podjetje Elektro Gorenjska Prodaja v poslovnem letu pred letom priglasitve (v letu 2010) ni poslovalo. Iz predloženih finančnih podatkov priglasitelja izhaja, da je letni promet dejavnosti nakupa in prodaje električne energije podjetja Elektro Gorenjska, ki je bila v letu 2011 izločena v samostojno podjetje Elektro Gorenjska Prodaja in nad katerim bosta priglasitelja pridobila skupno kontrolo, v predhodnem poslovnem letu, to je v letu 2010, na trgu Republike Slovenije znašal 72,1 milijonov evrov¹, čisti prihodki od prodaje podjetij HSE in Elektro Gorenjska skupaj z drugimi podjetji v skupini pa 558,14 milijonov evrov, kar pomeni, da je presežen prag 35 milijonov evrov letnega prometa, določen v prvi alineji prvega odstavka 42. člena ZPOmK-1 ter hkrati prag 1 milijon evrov letnega prometa prevzelega podjetja skupaj z drugimi podjetji v skupini v predhodnem poslovnem letu na trgu Republike Slovenije, določen v drugi alineji prvega odstavka 42. člena ZPOmK-1.
15. Podrejenost koncentracije določbam ZPOmK-1 in s tem obveznost priglasitve Uradu nastane, ko sta kumulativno izpolnjena oba pogoja – pravni in ekonomski. V primeru pridobitve kontrole podjetij HSE in Elektro Gorenjska nad podjetjem Elektro Gorenjska Prodaja sta izpolnjena oba pogoja, zaradi česar je koncentracija pridobitve kontrole podjetij HSE in Elektro Gorenjska nad podjetjem Elektro Gorenjska Prodaja podrejena določbam ZPOmK-1.

III. SKLADNOST S PRAVILI KONKURENCE

A Upoštevni proizvodni oziroma storilveni trg

16. Skladno z Uredbo o vsebini in zahtevanih elementih obrazca za priglasitev koncentracije podjetij (Ur. list RS št. 36/2009; v nadaljevanju: Obrazec) predstavljajo upoštevni proizvodni oziroma storilveni trg tisti proizvodi oziroma storitve, ki so v očeh uporabnika z vidika lastnosti, cene in namena uporabo medsebojno zamenljivi ali nadomestljivi. Upoštevni proizvodni trg se lahko določi na podlagi zamenljivosti povpraševanja, zamenljivosti ponudbe, potencialne konkurence ter morebitnih ovir za vstop na trg.
17. Priglasitelja sta navedla, da se skladno s prakso Evropske Komisije sektor električne energije deli na naslednje upoštevne trge: proizvodnja in prodaja električne energije na debelo, prenos električne energije (upravljanje in gospodarjenje z visoko napetostnim omrežjem), distribucija električne energije (upravljanje in gospodarjenje z nizko napetostnim omrežjem), prodaja električne energije na drobno končnim poslovnim odjemalcem in končnim gospodinjstvom odjemalcem.

¹Letno poročilo Elektro Gorenjska 2010, str. 180.

18. Podjetje HSE posluje na trgu proizvodnje in prodaje električne energije na debelo in na trgu prodaje električne energije na drobno končnim odjemalcem, podjetje Elektro Gorenjska Prodaja pa na trgu prodaje električno energije na drobno končnim odjemalcem. Iz navedenega sledi, da se dejavnosti v koncentraciji udeleženih podjetij, torej podjetij HSE in Elektro Gorenjska Prodaja, prekrivajo na trgu prodaje električne energije na drobno končnim odjemalcem. Trgi, na katerih sta prisotni podjetji HSE in Elektro Gorenjska Prodaja, pa so med seboj tudi vertikalno povezani, in sicer trg proizvodnje in prodaje električne energije na debelo, na katerem posluje podjetje HSE, in trg prodaje električne energije končnim odjemalcem, na katerem posluje podjetje Elektro Gorenjska Prodaja.
19. Na podlagi posredovanih podatkov priglasiteljev Urad ugotavlja, da bo z obravnavano koncentracijo prišlo tako do horizontalnih kot vertikalnih povezav dejavnosti v koncentraciji udeleženih in z njimi povezanih podjetij, zato bo v nadaljevanju opredelil in presojal učinke obravnavane koncentracije na trgu prodaje električne energije na drobno, na katerem sta prisotni podjetji HSE in Elektro Gorenjska Prodaja in na katerem bo tako s koncentracijo prišlo do horizontalnih prekrivanj dejavnosti v koncentraciji udeleženih podjetij. Glede na to, da sta trg proizvodnje in prodaje električne energije na debelo, na katerem posluje podjetje HSE, in trg prodaje električne energije na drobno končnim odjemalcem, na katerem posluje podjetje Elektro Gorenjska Prodaja, med seboj v vertikalni povezavi, je Urad opredelil tudi upoštevni trg proizvodnje in prodaje električne energije na debelo ter hkrati preučil vertikalne povezave med trgovoma in vpliv le-tih na učinkovito konkurenco na upoštevni trgih.

TRG PROIZVODNJE IN PRODAJE ELEKTRIČNE ENERGIJE NA DEBELO

20. Vsa podjetja za proizvodnjo električne energije od začetka odpiranja trga neodvisno od sistemskih distributerjev prosto trgujejo tako na slovenskem kot na skupnem evropskem trgu električne energije. Na veleprodajnem trgu nastopajo proizvodna podjetja, trgovci, dobavitelji električne energije in tuji trgovci z električno energijo. Na slovenskem veleprodajnem trgu so dejavni tudi tuji trgovci z električno energijo, prek slovenskega trga pa na tuje trge dostopajo tudi domači trgovci in proizvajalci električne energije.
21. Slovenski trg z električno energijo je vpel med tri različne regionalne trge z zelo različnimi cenami energije, in sicer trge Srednje vzhodne Evrope (Nemčija, Avstrija, Poljska, Češka, Slovaška in Madžarska), italijanski trg in trg Jugovzhodne Evrope. Na slovenskem trgu z električno energijo nastopajo tako trgovci, ki električno energijo dobavljajo slovenskim končnim odjemalcem, kot tudi trgovci, ki zgolj kupujejo električno energijo in jo prodajajo drugim trgovcem oziroma dobaviteljem. Večina v Sloveniji delujočih trgovcev je trgovala tudi na sosednjih trgih. Manjkajoče količine električne energije za Slovenijo so kupovali na trgih Srednje vzhodne Evrope in Jugovzhodne Evrope.
22. Priglasitelja sta navedla, da so kupci električne energije na debelo v Sloveniji distribucijska podjetja, kot so Elektro Energija (Elektro Ljubljana), Elektro Maribor Energija plus (Elektro Maribor), Elektro Celje Energija (Elektro Celje), Elektro Gorenjska Prodaja (Elektro Gorenjska) in E3 energetika, ekologija, ekonomija (Elektro Primorska) ter v manjši meri veliki odjemalci, kot sta Petrol energetika in Talam ter vsa podjetja z bilančno skupino v Sloveniji. Pogodbe pri trgovanju z električno energijo na debelo so večinoma dolgoročne, kratkoročni posli se sklepajo bilateralno in preko brokerskih portalov (v Sloveniji le v manjši meri) ter v večji meri preko slovenske borze z električno energijo. Z električno energijo se trguje na urnem nivoju. Kot navajata priglasitelja se zaradi lažjega trgovanja na veleprodajnem trgu poleg urnih proizvodov trguje tudi z različnimi proizvodi, kot so pasovna, trapezna in nočna energija, vendar so po navedbah priglasiteljev ti proizvodi le izvedenka urne energije. Glede na to, da se mora vsak udeleženec trga balansirati na urni osnovi, hkrati pa se na slovenski in ostalih večjih evropskih borzah trguje na urni osnovi, priglasitelja menita, da ni potrebe po oži delitvi trga. Ker v primeru presoje transakcije pridobitve skupne kontrole podjetij HSE in Elektro Gorenjska nad podjetjem Elektro Gorenjska Prodaja ni izkazan resen sum glede skladnosti koncentracije s pravili konkurence niti ob najožji opredelitvi upoštevni trgov, Urad trga ni dokončno opredelil.

TRG PRODAJE ELEKTRIČNE ENERGIJE NA DROBNO

23. Na maloprodajnem trgu električne energije nastopajo dobavitelji in odjemalci, ki sklepajo odprte pogodbe, pri katerih količine dobavljene energije in časovni potek dobave niso vnaprej določeni. Odjemalci plačajo dobavljeno energijo na podlagi dejansko porabljene količine energije, merjene z ustreznimi števci.
24. Večji poslovni odjemalci (podjetja, javne ustanove, zavodi in večje lokalne skupnosti) kupujejo električno energijo na osnovi zbiranja ponudb ali javnih razpisov. Odločajo se za nakupe, ki pokrivajo obdobje od nekaj mesecev do nekaj let vnaprej in imajo medsebojna razmerja pogodbeno dogovorjena. Manjši poslovni kupci in gospodinjstva, katerih je skupaj skoraj milijon, kupujejo električno energijo na osnovi ponudbe paketov, ki jih oblikujejo dobavitelji. Pogodbeno obdobje v večini primerov ni vnaprej določeno in tudi cena velja za neopredeljeno obdobje od sklenitve pogodbe. Obstajajo pa pravila in postopki, po katerih lahko dobavitelj cene spreminja. Druga možnost za te kupce so občasne akcijske prodaje električne energije za daljša obdobja po vnaprej določenih in nespremenljivih cenah (od enega leta do treh let vnaprej). Kupec se v tem primeru v času trajanja pogodbe obveže plačevati dobavljeno energijo po pogodbenih cenah, ne glede na gibanje cen na trgu v času trajanja pogodbe. Ročnost pogodb pri prodaji električne energije na drobno je od enega meseca do nekaj let vnaprej, pri čemer se obračun izvaja mesečno v skladu z izmerjenimi količinami in pogodbeno dogovorjenimi cenami enkrat ali dvakrat mesečno.
25. Priglasitelj sta navedla, da ni razlike v električni energiji, ki jo kupujejo neposredni odjemalci iz prenosnega omrežja in električni energiji, ki jo kupujejo končni odjemalci iz distribucijskega omrežja. Kot navajata se dobava fizično razlikuje le v napetostnem nivoju, kar pa se ne pozna na ceni električne energije, ampak na omrežnini, ki je regulirana s strani Javne agencije RS za energijo. Hkrati sta priglasitelja navedla, da je trg električne energije enak tako za gospodinjstva kot za podjetja in da so razlike le v količini odjema električne energije. Navajata, da ločevanje trga prodaje električne energije na drobno na trg prodaje električne energije na drobno gospodinjstvom in na trg prodaje električne energije na drobno podjetjem ne bi bilo smiselno, poleg tega pa bi bilo težko določiti mejo, katerega odjemalca uvrstili na kateri trg.
26. Urad je preučil tudi vprašanje, ali bi bilo treba trg prodaje električne energije na drobno deliti na ožje upoštevne trge glede na izvor. Kot sta pojasnila priglasitelja, so se posamezni manjši kupci odločili za nakup električne energije iz obnovljivih virov, to je električna energija, proizvedena v hidroelektrarnah in sončnih elektrarnah, in za katero so pripravljene kupci plačati doplačilo. S tem kupci podpirajo obnovljive vire proizvodnje električne energije. Kot sta navedla priglasitelja, že praktično vsi dobavitelji ponujajo tudi energijo iz obnovljivih virov, zaradi česar se je vzpostavila tudi konkurenca. Ker v primeru obravnavane koncentracije ne bi bil izkazan resen sum glede skladnosti koncentracije s pravili konkurence niti ob ožji opredelitvi upoštevni trgov, Urad tega trga ni opredelil ločeno.
27. Odjemalci, ki so priključeni na omrežje, so po navedbah priglasiteljev, ne glede na to, ali so priključeni na prenosno ali na distribucijsko omrežje, tehnično omejeni le s priključno močjo, ki jo stvar pogodbe med odjemalcem in sistemskim operaterjem prenosnega ali distribucijskega odjemalca, dobavitelji pa na to nimajo vpliva. Odjemalci, ki so priključeni na prenosno omrežje, imajo fiksen priključek, zato jih v večini primerov ni mogoče oskrbovati preko distribucijskega omrežja. V primerih, ko je to možno, pa je to običajno povezano z delno oskrbo. Običajno so na prenosno omrežje (110, 220, 400 KV) priključeni porabniki, ki glede na velikost odjema ne bi mogli biti oskrbovani iz distribucijskega omrežja. Za odjemalce na prenosnem omrežju je značilen večji letni odjem. Odjemalci na distribucijskem omrežju se za potrebe statističnih obdelav Javne agencije RS za energijo delijo na poslovne, ki imajo letno velikost odjema do 50 MWh, med 50 MWh in 2 GWh ter nad 2 GWh. Tipični gospodinjstvi odjemalec v Sloveniji ima letni odjem električne energije okoli 4 MWh.

28. Priglasitelja sta tudi navedla, da je to, ali je določen odjemalec električne energije priključen na distribucijsko omrežje ali na prenosno omrežje, odvisno od tega, kako je ta odjemalec fizično povezan na omrežje, kar pa je odvisno od njegove velikosti, lokacije in konfiguracije omrežja v njegovi okolici. Kot sta navedla priglasitelja, večina odjemalcev nima možnosti prehoda iz enega na drugo omrežje, saj bi bilo to povezano z ogromnimi stroški, v večini primerov pa bi bilo tudi tehnično neizvedljivo.
29. Priglasitelja sta navedla, da Javna agencija RS za energijo podaja le statistične podatke za različne segmente odjemalcev, kar pa ne pomeni, da bi bilo treba deliti upoštevne trge na te segmente, saj za nakup in prodajo električne energije veljajo enaka pravila in zakonitosti, ne glede na velikost odjemalca. Hkrati pa sta priglasitelja navedla, da po večini razpolagata s podatki Javne agencije RS za energijo, ki sta jih tudi predložila, nekatere pa je Urad pridobil iz letnih poročil Javne agencije RS za energijo. Urad je za namene presoje pridobitve skupne kontrole podjetij HSE in Elektro Gorenjska nad podjetjem Elektro Gorenjska Prodaja povzel predložene podatke. Hkrati pa Urad poudarja, da v primeru obravnavane koncentracije ne bi bil izkazan resen sum glede skladnosti s pravili konkurence niti ob najozbiljši opredelitvi upoštevni trgov, zaradi česar upoštevni trgov ni dokončno opredelil.

VERTIKALNA POVEZANOST TRGA PROIZVODNJE IN VELEPRODAJE ELEKTRIČNE ENERGIJE S TRGOM PRODAJE ELEKTRIČNE ENERGIJE NA DROBNO

30. Trgi proizvodnje in prodaje električne energije na debelo so tesno vertikalno povezani s trgi prodaje električne energije na drobno. Podjetja, ki so ukvarjajo s prodajo električne energije na drobno, kupujejo električno energijo na trgu prodaje električne energije na debelo. Nekatera podjetja na slovenskem trgu so že vertikalno integrirana in so s svojo skupino podjetij prisotna tako na trgu proizvodnje prodaje električne energije na debelo, kakor tudi na trgu prodaje električne energije na drobno podjetjem in gospodinjstvom. Glede na to, da bo tudi z obravnavano koncentracijo prišlo do združitve dejavnosti podjetij, od katerih ima eno visok tržni delež na trgu prodaje električne energije na debelo, s koncentracijo pa bo okrepilo tudi tržni delež na trgu prodaje električne energije na drobno, je Urad v nadaljevanju tudi preučil možnost, ali bi lahko koncentracija onemogočila dostop konkurentov do trga električne energije na debelo.

B Upoštevni geografski trg

31. Upoštevni geografski trg obsega območje, kjer si konkurenti na upoštevni proizvodni trgu medsebojno konkurirajo pri prodaji in nakupu proizvodov in storitev, na katerem so pogoji konkurence dovolj homogeni in ga je mogoče oddeliti od sosednjih območij zato, ker so pogoji konkurence na teh območjih bistveno drugačni. Dejavniki, ki so ključni pri presoji upoštevne trga, so različne pravne zahteve, standardi, davčna bremena, transportni stroški, cenovne razlike med različnimi deli trga, tržne navade ipd.

TRG PROIZVODNJE IN PRODAJE ELEKTRIČNE ENERGIJE NA DEBELO

32. Priglasitelja sta navedla, da je Evropska Komisija v svojih odločbah upoštevni geografski trg proizvodnje in prodaje električne energije na debelo praviloma opredeljevala kot nacionalni trg. Glede na to, da je slovenski veleprodajni trg z električno energijo dobro povezan s sosednjimi in s tem z ostalimi trgi, priglasitelja menita, da je treba upoštevni geografski trg v tem primeru definirati širše. Tako sta kot upoštevni geografski trg proizvodnje in prodaje električne energije na debelo opredelila območje Srednje vzhodne Evrope in območje jugovzhodne Evrope, ker se na tem območju kupuje elektrika za porabo v Republiki Sloveniji. Priglasitelja kot argument navajata, da jo na podlagi znanih čezmejnih prenosnih zmogljivosti mogoče iz Avstrije uvoziti 900 MWh, iz Hrvaške 900 MWh in iz Italije 180 MWh, skupaj torej 1980 MWh električne energije. Priglasitelja zaključujeta, da mora za pokrivanje porabe slovenskega trga slovenska proizvodnja zagotoviti le okoli 10 MWh, iz česar po njunem mnenju lahko sklepamo, da bi slovenski kupci svojo porabo lahko pokrili praktično brez nakupov proizvodnje kateregakoli slovenskega proizvajalca. Hkrati priglasitelja

navajala, da so cene električne energije na slovenskem veleprodajnem trgu v letu 2009 in 2010 v veliki meri sledile cenam, doseženim na nemški borzi EEX, tako na dnevnem kot na terminskem trgu. Urad vseh priglasiateljevih navedb na tem mestu ni podrobneje preučeval, dopušča pa možnost, da bi lahko bil zaradi možnosti nakupov električne energije preko slovenskih meja, ki se tudi dejansko izvajajo v obe smeri, upoštevni geografski trg prodaje električne energije na dovelo širši od nacionalnega ozemlja Republike Slovenije. Za potrebe presoje priglašene koncentracije je Urad, glede na to, da natančna opredelitev upoštevne geografskega trga ne spremeni presoje predmetne koncentracije, saj le-ta ne vzbuja pomislekov glede njene skladnosti s pravili konkurence ne glede na opredelitev upoštevne geografskega trga, kot upoštevni trg opredelil celotno območje Republike Slovenije. Urad je pri presoji učinkov koncentracije na trgu upošteval podatke, ki sta jih posredovala priglasiatelja in se nanašajo na območje Republike Slovenije.

TRG PRODAJE ELEKTRIČNE ENERGIJE NA DROBNO

33. Priglasiatelja sta za namen presoje zadevne koncentracije kot upoštevni geografski trg za trg prodaje električne energije na drobno končnim odjemalcem opredelila območje Republike Slovenije. Na celotnem območju Republike Slovenije lahko od 1. julija 2007 vsak končni odjemalec prosto izbira svojega dobavitelja električne energije. Urad je za potrebe presoje zadevne koncentracije kot geografski trg za trg prodaje električne energije na drobno končnim odjemalcem opredelil območje Republike Slovenije. Dokončna opredelitev upoštevne geografskega trga zaradi neizkazanega suma glede skladnosti obravnavane koncentracije ni potrebna, zato tudi Urad ni dokončno opredelil upoštevne geografskega trga.

C Presoja koncentracije

34. Urad je ugotovil, da se dejavnosti udeležencev koncentracije in z njimi povezanih podjetij prekrivajo na trgu prodaje električne energije na drobno in da je ta trg v vertikalni povezavi s trgov proizvodnje in prodaje električne energije na debelo, zato je za potrebe presoje obravnavane koncentracije opredelil oba navedena trga in na njih presojal učinke koncentracije ter hkrati preučil učinke vertikalne povezanosti trgov na učinkovito konkurenco na upoštevni trgih.

SPLOŠNO O TRGU ELEKTRIČNE ENERGIJE

Prenosno elektroenergetsko omrežje

35. Prenosno elektroenergetsko omrežje je visokonapetostno električno omrežje od proizvajalca oziroma povezave s sosednjimi prenosnimi omrežji do distribucijskega omrežja ali do uporabnika omrežja. Prenosni elektroenergetski sistem Slovenije je dobro povezan z Avstrijo, Italijo in Hrvaško, medtem ko med Slovenijo in Madžarsko ni daljnovidnih povezav. V letu 2010 je bila skupna sistemska dolžina daljnovodov 2614 kilometrov.
36. Sistemski operater prenosnega omrežja na celotnem ozemlju Republike Slovenije je ena pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik. Je javno podjetje, ki opravlja gospodarsko javno službo, ali koncesionar, ki pridobi koncesijo za opravljanje te gospodarske javne službe. Izvajalca dejavnosti sistemskega operaterja določi vlada za obdobje največ 50 let. Sistemski operater prenosnega omrežja je odgovoren za izvajanje prenosa električne energije, vzdrževanje in razvoj prenosnega omrežja električne energije, zagotavljanje dolgoročne zmogljivosti omrežja, tako da omogoča razumne zahteve za priključitev in dostop do omrežja, zanesljivost oskrbe z električno energijo s tem, da zagotavlja ustrezno zmogljivost in zanesljivost omrežja, upravljanje pretokov električne energije v omrežju in zagotavljanje sistemskih storitev, nediskriminatorno obravnavanje uporabnikov omrežja, zagotavljanje potrebnih podatkov drugim sistemskim operaterjem, z omrežji katerih je omrežje, ki ga upravlja, povezano, zagotavljanje potrebnih podatkov

upravičenim odjemalcem, da lahko učinkovito uveljavljajo dostop do omrežja, vzpostavitev in nadzor mehanizmov za upravljanje pretokov in izravnave odstopanj v omrežju, opredeljenih v sistemskih obratovalnih navodilih prenosnega omrežja električne energije, napoved porabe električne energije ter potrebnih energetskih virov z uporabo metode celovitega načrtovanja. Sistemski operater prenosnega omrežja je odgovoren za odkup vse električne energije od kvalificiranih proizvajalcev, priključenih na prenosno omrežje, proizvajalcev, ki uporabljajo domača goriva, vendar največ v skupnem obsegu 15 % primarne energije, potrebne za proizvodnjo v koledarskem letu porabljene električne energije po energetske bilanci Republike Slovenije, in od proizvajalcev, ki proizvajajo električno energijo na podlagi razpisa po ceni, ki jo določi vlada. Sistemski operater prenosnega omrežja mora zagotoviti prodajo tako odkupljene električne energije na transparenten in nediskriminatoren način.

37. Gospodarsko javno službo sistema operatorja prenosnega omrežja električne energije izvaja kot svojo dejavnost podjetje Elektro Slovenija, d.o.o., Hajdrihova 2, Ljubljana (v nadaljevanju: Eles), ki jo tudi lastnik omrežja in je v 100 % lasti države.

Distribucijsko elektroenergetsko omrežje

38. Distribucijsko elektroenergetsko omrežje je omrežje od prenosnega elektroenergetskega omrežja do končnega odjemalca. Sistemski operater distribucijskega elektroenergetskega omrežja je javno podjetje, ki opravlja gospodarsko javno službo, ali koncesionar, ki na določenem območju pridobi koncesijo za opravljanje te gospodarske javne službe. Izvajalca dejavnosti sistema operatorja distribucijskega omrežja določi vlada za obdobje največ 50 let. Sistemski operater distribucijskega omrežja je odgovoren za izvajanje distribucije električne energije, vzdrževanje in razvoj omrežja za distribucijo električne energije, zagotavljanje dolgoročne zmožljivosti omrežja, zanesljivost oskrbe z električno energijo s tem, da zagotavlja ustrezno zmožljivost in zanesljivost omrežja, upravljanje pretokov električne energije v omrežju in zagotavljanje sistemskih storitev, nediskriminatorno obravnavanje uporabnikov omrežja, zagotavljanje potrebnih podatkov upravičenim odjemalcem, da lahko učinkovito uveljavijo dostop do omrežja, napoved porabe električne energije ter potrebnih energetskih virov z uporabo metode celovitega načrtovanja. Sistemski operater distribucijskega omrežja je odgovoren za odkup vse električne energije od kvalificiranih proizvajalcev, priključenih na distribucijsko omrežje, proizvajalcev, ki proizvajajo električno energijo na podlagi razpisa po ceni, ki jo določi vlada. Sistemski operater distribucijskega omrežja mora zagotoviti prodajo tako odkupljene električne energije na transparenten in nediskriminatoren način.
39. Gospodarsko javno službo sistema operatorja distribucijskega omrežja električne energije izvaja na podlagi koncesije podjetje SODO, d.o.o., Minaržikova ulica 5, Maribor (v nadaljevanju: SODO), ki opravlja izključno to dejavnost, in je v 100 % lasti državo. Sistemski operater distribucijskega omrežja SODO ima v najemu distribucijsko elektroenergetsko omrežje v skupni sistemski dolžini 62.960 kilometrov. V lasti odjemalcev je 867 kilometrov, v letu 2010 pa je podjetje SODO postalo lastnik 36 kilometrov distribucijskega elektroenergetskega omrežja. Podjetje SODO ima v najemu 16.322 km distribucijskega elektroenergetskega omrežja podjetja Elektro Celje, 5.417 km distribucijskega elektroenergetskega omrežja podjetja Elektro Gorenjska, 16.257 km distribucijskega elektroenergetskega omrežja podjetja Elektro Ljubljana, 18.309 km distribucijskega elektroenergetskega omrežja podjetja Elektro Maribor in 8.645 km distribucijskega elektroenergetskega omrežja podjetja Elektro Primorska. Skladno z zakonodajo ima podjetje SODO z lastniki distribucijskega elektroenergetskega omrežja sklenjene pogodbe o najemu elektrodistribucijske infrastrukture in izvajanju storitev sistema operatorja distribucijskega omrežja, v katerih so urejena vsa vprašanja v zvezi z obsegom in namenom uporabe elektrodistribucijske infrastrukture, višina najemnine, pogoji in način vzdrževanja elektrodistribucijske infrastrukture in druga vprašanja v zvezi z

elektrodistribucijsko infrastrukturo in izvajanjem drugih storitev, ki sistemskemu operaterju distribucijskega omrežja omogočajo učinkovito opravljanje nalog.²

Trgovanje na organiziranem trgu

40. Skladno z Energetskim zakonom, Uredbo o načinu izvajanja gospodarsko javne službe organiziranja trga z električno energijo, Aktom o ustanovitvi družbe Borzen, organizator trga z električno energijo, d.o.o. (v nadaljevanju: Borzen) in drugimi veljavnimi predpisi družba Borzen opravlja gospodarsko javno službo organiziranja trga z električno energijo, ki vključuje tudi izvajanje dejavnosti Centra za podpore. Poleg tega opravlja še tržno dejavnost - opravljanje storitev za podjetja BSP Regionalna energetska borza d.o.o. (v nadaljevanju: BSP).³ V skladu z določbami Energetskega zakona je podjetje Borzen zadolženo, da evidentira vse pogodbe, sklenjene na organiziranem trgu, v katerih so električna energija kupi ali proda v Sloveniji, oziroma se energija prenoše preko regulacijskega območja. To zajema evidentiranje vseh pogodb, sklenjenih med člani bilančne sheme, vseh izvoznih in uvoznih zaprtih pogodb ter poslov, sklenjenih na borzi. Organizator trga v obliki obratovalnih napovedi proizvodnje in odjoma evidentira tudi pogodbe med dobavitelji in odjemalci ter proizvajalci električne energije.
41. V letu 2010 je bilo evidentiranih 78.411 zaprtih pogodb, kar je za 11,1 % več kot v letu 2009, skupna količina električne energije iz evidentiranih obratovalnih napovedi v okviru odprtih pogodb pa je znašala 62.942.491,50 MWh. BSP izvaja borzo z električno energijo v Republiki Sloveniji. Na dan 31.12.2010 je na borzi BSP sodelovalo 26 polnopravnih članov, ki so trgovali na slovenskem trgu z električno energijo, kar jo za 9 več kot v predhodnem letu.⁴
42. Trgovanje je lahko avkcijsko ali sprotno. Pri avkcijskem trgovanju lahko trgovci do zaključka trgovanja vnašajo in preklicujejo svoje ponudbe, posli pa se sklepajo šele po zaključku trgovanja. Pri avkcijskem trgovanju lahko trgovci trgujejo z naslednjimi proizvodi: urni proizvodi (za vsako uro med 00.00 in 24.00), pasovna energija (00.00 – 24.00), evro trapezna energija (08.00 – 20.00). Pri sprotnem trgovanju lahko trgovci vnašajo in preklicujejo svoje doslej nesprejete ponudbe, vidijo trenutne cene ter imajo vpogled v knjigo ponudb. Posli se sklepajo, kakor hitro za to obstajajo pogoji v obliki prekrivanja ponudbe in povpraševanja. Pri sprotnem trgovanju so trgovci lahko izbirali med proizvodi: pasovna energija (00.00 – 24.00), trapezna energija (06.00 – 22.00), evro trapezna energija (08.00 – 20.00), nočna energija 1 (00.00 – 06.00), nočna energija 2 (22.00 – 24.00), evro nočna energija 1 (00.00 – 08.00), evro nočna energija 2 (20.00 – 24.00).
43. Na veleprodajnem trgu udeleženci posle sklepajo bilateralno na tako imenovanem OTC trgu ali na borzah v Sloveniji ali v tujini. Gre za zaprte pogodbe, pri katerih so količine in časovni potek dobave pogodbenih količin električne energije vnaprej določeni. Odjemalci plačajo dobavljeno energijo na podlagi dejansko porabljene količine električne energije. V letu 2010 je celotni obseg trgovanja znašal 195.433 MWh, od tega je bilo le za 120 MWh poslov sklenjenih v okviru sprotnega trgovanja, preostalih 195.313 MWh pa v okviru avkcijskega.⁵ Povprečna cena za pasovno energijo je v letu 2010 znašala 46,70 EUR/KWh, za evro trapezno energijo pa 53,52 EUR/KWh, kar je pri pasovni energiji za 8,9 % več kot v predhodnem letu, pri evro trapezni pa za 14,2 % več. To povečanje cen je po navedbah Javne agencije RS za energijo predvsem posledica povečanja obsega trgovanja v letu 2010, kar pomeni, da so cene za to leto bolj realen odsev dejanskih razmer na trgu, kot so bile v preteklih letih.

² Vir: Javna Agencija RS za energijo - Poročilo o stanju na področju energetike v Sloveniji v letu 2010, str. 26.

³ Vir: Javna Agencija RS za energijo - Poročilo o stanju na področju energetike v Sloveniji v letu 2010, str. 30.

⁴ Vir: Javna Agencija RS za energijo - Poročilo o stanju na področju energetike v Sloveniji v letu 2010, str. 53.

⁵ Vir: Javna Agencija RS za energijo - Poročilo o stanju na področju energetike v Sloveniji v letu 2010, str. 52.

Nadzor nad delovanjem trga z električno energijo

44. Za nadzor nad delovanjem trga z električno energijo je Republika Slovenija ustanovila Javno agencijo RS za energijo, ki opravlja regulatorne, razvojne in strokovne naloge na energetske področju, z namenom, da zagotovi pregledno in nepristransko delovanje trga z električno energijo (in zemeljskim plinom) v interesu vseh udeležencev.

TRG PROIZVODNJE IN PRODAJE ELEKTRIČNE ENERGIJE NA DEBELO

Velikost trga

45. Tabela št. 1: Velikost nacionalnega trga proizvodnje in prodaje električne energije (v GWh)

	2008	2009	2010
Količina *	20.654	20.673	22.541

*Proizvodnja v Sloveniji (upoštevana celotna NEK) in uvoz.

Vir: Podatki prijaviteljev na podlagi letnih poročil Eles-a.

46. Prijavitelja sta velikost nacionalnega trga proizvodnje in prodaje električne energije ocenila na podlagi količinskih podatkov v letu 2010 na 22.541 GWh, kar je nekoliko več kot v letu 2009, ko je znašala 20.673 GWh in v letu 2008, ko je znašala 20.654 GWh. Prijavitelja sta navedla, da je električna energija izrazito homogen in zamenljiv proizvod in se ocene tržnih deležev ne bi razlikovale, če bi kot osnovo za izračun vzeli bodisi podatke o količinskem obsegu bodisi podatke o vrednosti prodaj. Ker nista imela na razpolago vrednostnih podatkov, sta velikost trga ocenila samo glede na količinske podatke. Urad se ne strinja z navedbo, da bi bili zaradi narave homogenosti proizvoda, v tem primeru električne energije, tržni deleži na podlagi podatkov o vrednosti prodaje enaki kot na podlagi količinskih podatkov o prodaji, saj je cena bistveni element konkurence na trgu. Strinja pa se, da se glede na strukturo trga razmerja na trgu tudi ob izračunu tržnih deležev na podlagi vrednostnih podatkov ne bi spremenila in zato tržni deleži, izračunani na podlagi količine prodaje električne energije lahko odražajo realno sliko tržne strukture na slovenskem trgu prodaje električne energije.
47. Prijavitelja navajata, da zaradi narave proizvodnje električne energije proizvodnja lo-te nujno sledi porabi, saj skladiščenje električne energije ni mogoče. Poraba električne energije pa je povezana s stopnjo gospodarske dejavnosti v Sloveniji in na trgih, kamor slovenska proizvodna podjetja izvažajo električno energijo. Po navedbah prijaviteljev je v naslednjih letih pričakovati zmerno gospodarsko rast, posledično pa se pričakuje tudi zmerno povečanje porabe in s tem nujno tudi proizvodnje električne energije.
48. Urad ugotavlja, da podatki v gornji tabeli, ki sta jih prijavitelja podala za namen ocene velikosti slovenskega trga proizvodnje in prodaje električne energije, niso ustrezni, saj so v njih zajeti tudi podatki o električni energiji, ki se izvozi. V nadaljevanju v točki pod naslovom Uvoz in izvoz je Urad podal oceno velikosti trga v RS na podlagi prijaviteljevih podatkov o proizvodnji, uvozu in izvozu električne energije.

Uvoz in izvoz

49. Tabela št. 2: Količina uvoza in izvoza električne energije (v GWh)

	2008	2009	2010
Uvoz (v GWh)	6.224	7.280	8.014
Izvoz (v GWh)	7.826	10.908	10.135
Uvoz - Izvoz (v GWh)	- 1.602	- 3.628	- 2.121

Vir: Podatki prijaviteljev in preračun Urada.

50. Iz gornje tabele je razvidno, da je bil v letih od 2008 do 2010 izvoz električne energije iz Slovenije večji od uvoza oziroma vnosa električne energije v Slovenijo. Kot sta navedla

priglasitelja, je mogoče električno energijo v Slovenijo uvoziti iz Italije, Avstrije in Hrvaške, čezmojne prenosne zmogljivosti pa se dodeljujejo na tržni način, kar pomeni, da lahko vsak udeleženec na trgu nastopi kot kupec le-teh. Električna energija slovenskih proizvajalcev se prodaja na slovenskem veleprodajnem trgu pod tržnimi pogoji v trenutku prodaje in ni odvisna od stroškovne cene slovenskih proizvajalcev. Slovenski proizvajalci s ceno konkurirajo električni energiji iz uvoza. Po navodbah priglasiteljev je mogoče električno energijo na sosednjih trgih kupiti kadarkoli. Na trgu kontinentalne Evrope deluje borza EEX, povprečni dnevni promet borze za dan vnaprej je v letu 2010 znašal 562 GWh. Priglasitelja sta podala pogodbene vrednosti dejanskega uvoza in izvoza preko slovenskih meja.

51. Tabela št. 3: Pogodbene vrednosti dejanskega uvoza in izvoza preko slovenskih meja za leti 2009 in 2010 (v GWh)

	IZVOZ	2009	2010	2011
1.	Italija	3.046,3	2.860,5	3.678,1
2.	Avstrija	2.168,2	3.253,4	2.226,5
3.	Izvoz HEP (50 % NEK)	2.727,0	2.687,5	2.731,5
4.	Ostali izvoz	1.257,3	1.334,2	2.160,8
5.	Hrvaška (3+4)	3.984,3	4.021,6	4.892,3
A	Skupaj Izvoz (1+2+5)	9.198,7	10.135,5	10.796,9
	UVOZ			
1.	Italija	52,1	23,3	33,1
2.	Uvoz (HE Golica)	20,5	17,2	0,2
3.	Ostali uvoz (b)	3.563,2	4.426,6	5.327,6
4.	Avstrija (2+3)	3.583,7	4.443,7	5.327,8
5.	Hrvaška	2.520,6	3.555,0	4.231,2
B	Skupaj Uvoz (1+4+5)	6.156,5	8.022,0	9.592,1

Vir: Podatki priglasiteljev na podlagi podatkov Eles-a.

52. Urad pojasnjuje, da ocenjena velikost trga prodaje električne energije v Tabeli št. 1 ni ustrezna za potrebe presoje koncentracije in izračun tržnih deležev. Podatki namreč zajemajo tudi električno energijo NEK, ki je dejansko izvožena na hrvaški trg, kakor tudi izvoženo električno energijo v druge države, ki bi morala biti odšteta pri oceni velikosti slovenskega trga prodaje električne energije na debelo. Če bi od podatkov v Tabeli št. 1 v vsakem lotu odšteli izvoz električne energije (pogodbene vrednosti dejanskega izvoza iz Tabele št. 3), bi bila ocenjena velikost trga v letu 2010 12.406 GWh in v letu 2009 11.474,3 GWh.

53. Tabela št. 4: Energetska bilanca Slovenije od 2008-2011 (v GWh)

	2011	2010	2009	2008
Skupna proizvodnja v Sloveniji	11.096,75	11.727,65	11.703,00	11.329,30
Skupna poraba in izgube v Sloveniji	12.868,70	12.355,00	11.425,90	12.797,60
Neto pozicija v Sloveniji	-1.771,95	627,35	277,10	-1.468,30

Vir: Podatki priglasiteljev po podatkih Eles-a.

54. V gornji tabeli je prikazana skupna oddaja proizvodnje in prevzem električne energije v prenosno omrežje ELES. Zaradi negativne energetske bilance je potrebno električno energijo v Slovenijo uvažati. Koliko električne energije iz uvoza konča v Sloveniji in koliko se je izvozi v druge države, pa je po navdbah priglasiteljev težko določiti.
55. Po navdbah priglasiteljev so glavni stroški, ki vplivajo na ceno uvožene električne energije, stroški, povezani z zakupom čezmejnih prenosnih zmogljivosti, te pa se prodajajo na avkolijah, kjer jih lahko vsi udeleženci trga kupijo pod enakopravnimi pogoji. Uvoznik električne energije v Slovenijo je lahko vsako podjetje, ki je v Sloveniji in v državi, iz katere

energijo uvaža, član bilančne skupine. Za sam postopek uvoza električne energije mora podjetje poleg energije za primerno ročnost zakupiti tudi potrebne čezmejne prenosne zmogljivosti od države, iz katere energijo dobavlja do Slovenije, pri čemer je treba ob nakupu prenosnih zmogljivosti predložiti bančne garancije. Ob izpolnjenih pogojih znotraj se nato z vsakodnevnim pošiljanjem vozniških redov bilančne skupine za dan vnaprej ta energija uvozi oziroma izvozi.

56. Cena električne energije na veleprodajnem trgu v Evropi se v največji meri oblikuje na likvidnem trgu električne energije EEX v Leipzigu. Priglasitelja navajata, da je treba pri izračunu cene električne energije na drugih trgih upoštevati še cene čezmejnih prenosnih zmogljivosti med trgi. Cena pasovne električne energije za dobavo v letu naprej se v posameznem trenutku v Sloveniji oblikuje s ceno proizvoda EEX, k čemur se prišteje še ceno čezmejnih prenosnih zmogljivosti.
57. Po podatkih ELES-a je celoten izvoz iz Slovenije leta 2010 znašal 10.745 GWh električne energije. V celotnem izvozu je zajet tudi izvoz polovice električne energije, ki jo je proizvedla jedrska elektrarna v Krškem in ki po meddržavni pogodbi pripada Republiki Hrvaški. Dejanski izvoz električne energije je znašal 8.060 GWh, v istem obdobju pa je Slovenija uvozila skupaj 8.599 GWh električne energije, kar pomeni, da je Slovenija bila v letu 2010 bruto uvoznica električne energije v višini 540 GWh (leto prej je bila bruto izvoznica v višini 359 GWh). Javna agencija RS za energijo ugotavlja, da ta sprememba verjetno ni posledica pomanjkanja energije v Sloveniji, temveč razpoložljivosti večjih količin cenejše električne energije.

Konkurenti na trgu proizvodnje in prodaje električne energije na debelo

58. Na trgu proizvodnje in prodaje električne energije so bila v letih 2008, 2009 in 2010 prisotna podjetja Skupine HSE, in sicer: Dravske elektrarne Maribor, d.o.o. (v nadaljevanju: DEM), Soške elektrarne Nova Gorica, d.o.o. (v nadaljevanju: SENG), Termoelektrarna Šoštanj, d.o.o. (v nadaljevanju: TEŠ), Hidroelektrarne na spodnji Savi, d.o.o. (v nadaljevanju: HESS) in Termoelektrarna Trbovlje, d.o.o. (v nadaljevanju: TET), ki so tvorila prvi energetski stebor na slovenskem veleprodajnem trgu. V drugi energetski stebor so bila vključena podjetja Skupine GEN energija, d.o.o., ki jo sestavljajo podjetja Savske elektrarne Ljubljana, d.o.o. (v nadaljevanju: SEL), Hidroelektrarne na spodnji Savi, d.o.o. (v nadaljevanju: HESS), Termoelektrarna Brestanica, d.o.o. (v nadaljevanju: TEB) in Nuklearna elektrarna Krško, d.o.o. (v nadaljevanju: NEK). Podjetje Termoelektrarna Toplarna Ljubljana, d.o.o. (v nadaljevanju: TE-TOL) prodaja električno energijo na trgu samostojno. Podjetja DEM, SEL, HESS in SENG proizvajajo električno energijo v hidroelektrarnah, NEK v jedrski elektrarni, TEŠ in TET v termoelektrarnah na premog, TEB v termoelektrarni, ki kot gorivo uporablja tekoča in plinasta goriva, TE-TOL pa proizvaja toploto in električno energijo v soproizvodnji na premog. Navedena podjetja imajo proizvodne objekte z močjo nad 10 MW in so priključena na prenosno omrežje.
59. Na prenosno in distribucijsko omrežje so v slovenski elektroenergetski sistem priključeni tudi manjši proizvodni objekti, izmed katerih je pomembna predvsem proizvodnja v malih hidroelektrarnah in proizvodnja v industrijskih objektih za soproizvodnjo toplote in električne energije. V zadnjih letih se je zelo povečalo število malih sončnih elektrarn, do česar je prišlo predvsem zaradi padca cen fotonapetostnih modulov in zaradi relativno ugodnih odkupnih cen in obratovalnih podpor za električno energijo iz malih sončnih elektrarn. Poleg sončnih elektrarn se je povečalo tudi število novo zgrajenih in v omrežje vključenih elektrarn, ki električno energijo proizvajajo iz drugih obnovljivih virov (biomasa, bioplin, lesna biomasa, odlagališni plin,...).

60. Tabela št. 5: Tržni deleži podjetij HSE in Elektro Gorenjska s povezanimi podjetji ter njihovih konkurentov na trgu proizvodnje in prodaje električne energije na debelo (po inštalirani moči; v %)

	2008	2009	2010
HSE	69	72	70
Elektro Maribor	<1	<1	<1
Elektro Celje	<1	<1	<1
Elektro Gorenjska	<1	<1	<1
Elektro Primorska	<1	<1	<1
GEN-F	29,8	29,0	25,8
TE-TOL	4,2	3,9	3,7
Ostali	7,6	11,6	9,2

Vir: Javna agencija RS za energijo – Poročilo o stanju na področju energetike v Sloveniji 2008, str. 43; 2009, str. 36; 2010, str. 50.

61. Po podatkih priglasiateljev je podjetje HSE s povezanimi podjetji v letu 2010 prodalo na veleprodajnem trgu 8.429 GWh električne energije, leta 2009 8.408 GWh električne energije in v letu 2008 7.771 GWh električne energije. Iz gornje tabele izhaja, da je imelo podjetje HSE v zadnjih treh letih na trgu proizvodnje in prodaje električne energije na debelo tržni delež okrog 70 %, v letu 2008 odstotno točko manj in v letu 2009 za dve odstotni točki več. V zadnjih treh letih po navedbah priglasiateljev ni bilo upoštevanja vrednih vstopov na trg proizvodnje električne energije. Podobne tržne deleže podjetja HSE je ocenil tudi Urad na podlagi ocenjene velikosti slovenskega trga prodaje električne energije (v letu 2010 ne več kot 12.406 GWh in v letu 2009 ne več kot 11.474,3 GWh), in sicer na 67,9 % v letu 2010 in na 73,3 % v letu 2009. Podjetje Elektro Gorenjska je obvladujoče podjetje podjetja Gorenjske elektrarne d.o.o., ki prav tako opravlja dejavnost proizvodnje električne energije. V letu 2010 je proizvedla 60.111 MWh električne energije, kar predstavlja manj kot 1 % tržni delež na trgu proizvodnje in prodaje električne energije na debelo.

62.

63.

⁶ Vir: Letno poročilo družbe in skupine HSE 2010, str. 68.

⁷ Letno poročilo Elektro Gorenjska 2010, str. 59.

Dodeljevanje čezmejnih prenosnih zmogljivosti in mehanizmi za obvladovanje prenasedenosti

64. Dodeljevanje in uporabo čezmejnih prenosnih zmogljivosti v EU ureja Uredba o pogojih za dostop do omrežja za čezmejne izmenjave električne energije (v nadaljevanju: Uredba 1228/2003). Za to področje je v vsaki državi odgovoren sistemski operater prenosnega omrežja. Uredba 1228/2003 predpisuje temeljna načela v zvezi z obvladovanjem prenasedenosti, kamor spadata dodeljevanje pravic čezmejnih prenosnih zmogljivosti in izvajanje operativnih ukrepov obvladovanja prenasedenosti. Z ustreznimi postopkom dodeljevanja pravic uporabe čezmejnih prenosnih zmogljivosti se zagotovi, da so protoki po čezmejnih prenosnih vodih in tudi na vsch delih notranjih prenosnih omrežij v mejah, ki še omogočajo varno in zanesljivo obratovanje vseh med seboj povezanih elektroenergetskih sistemov. V skladu z Uredbo 1228/2003 je obvezna uporaba tržnih metod dodeljevanja pravic uporabe prostih čezmejnih prenosnih zmogljivosti, med katerimi so v Evropi trenutno uporabljajo eksplicitne in implicitne dražbe. Eles je v letu 2010 izvajal dražbe na slovensko-italijanski meji v smeri Italije, na slovensko-avstrijski meji v smeri Avstrije (letne, mesečne in dnevne dražbe) in na slovensko-hrvaški meji v obe smeri (mesečne in dnevne dražbe).⁶

65. Tabela št. 6: Pregled dodeljenih količin čezmejnih prenosnih zmogljivosti in prihodkov od dražb po posameznih mejah v letih 2009 in 2010

Meja	Dodeljeno (MWh)		Prihodek (EUR)*		Cena dodeljenih čezmejnih prenosnih zmogljivosti (EUR/MWh)	
	2010	2009	2010	2009	2010	2009
SI - IT	2.875.655	3.062.544	45.786.912	38.425.247	15,92	12,55
IT - SI	433.257	336.621	14.044	39.531	0,03	0,12
SI - AT	11.812.269	8.836.377	787.978	738.939	0,07	0,08
AT - SI	5.267.844	2.705.706	1.323.917	10.615.211	0,25	3,92
SI - HR	4.907.349	3.489.968	108.756	291.387	0,02	0,08
HR - SI	3.590.057	3.417.001	3.771.050	2.425.361	1,05	0,71

* Vsi prihodki na mejah z Avstrijo in Italijo so dolgi na polovico, tako da slovenskemu sistemskemu operaterju pripada polovica prihodkov, druga pa avstrijskemu oziroma italijanskemu, prihodki na hrvaški meji v obeh smereh prenosa pa v celoti pripadajo slovenskemu sistemskemu operaterju prenosnega omrežja.

Vir: Poročilo o stanju na področju energetike v Sloveniji v letu 2010, Javna agencija RS za energijo, str. 40 (vir: Eles), Poročilo o stanju na področju energetike v Sloveniji v letu 2009, str. 34 (vir: Eles) in lastni preračun Urada.

66. Iz Tabele št. 6 je razvidno, da je imela v letih 2009 in 2010 največjo dodeljeno prenosno zmogljivost meja med Slovenijo in Avstrijo v smeri Avstrije, medtem ko so bili največji prihodki v obeh letih doseženi na meji med Slovenijo in Italijo v smeri Italije, kar je predvsem posledica razlik v cenah električne energije na veleprodajnih trgih Slovenije in Italije.⁹

67. V letu 2010 se je v primerjavi z letom 2009 cena dodeljenih čezmejnih prenosnih zmogljivosti iz Slovenije v Italijo povečala z 12,55 EUR na 15,92 EUR. Cena dodeljenih čezmejnih prenosnih zmogljivosti iz Slovenije v Avstrijo se je v letu 2010 glede na leto 2009 zmanjšala z 0,08 EUR na 0,07 EUR, cena dodeljenih čezmejnih prenosnih zmogljivosti iz smeri Avstrije v Slovenijo pa se je zmanjšala s 3,92 EUR/MWh na le 0,25 EUR/MWh, kar je posledica bistvenega povečanja razpoložljivih čezmejnih prenosnih zmogljivosti iz Slovenije

⁶ Vir: Javna Agencija RS za energijo - Poročilo o stanju na področju energetike v Sloveniji v letu 2010, str. 40.

⁹ Vir: Javna Agencija RS za energijo - Poročilo o stanju na področju energetike v Sloveniji v letu 2010, str. 40-41 (vir: Eles), Javna Agencija RS za energijo - Poročilo o stanju na področju energetike v Sloveniji v letu 2009, str. 34 (vir: Eles).

v Avstrijo v letu 2010 zaradi novih objektov v avstrijskem prenosnem omrežju, kar je povzročilo zmanjšanje razlike med cenami na avstrijskem in slovenskem veleprodajnem trgu.¹⁰ Posledično se je pojavila večja cenovna razlika med italijanskim in slovenskim trgom, zaradi česar so imele čezmejne prenosne zmogljivosti iz Slovenije v Italijo višjo ceno ter manjšo ceno iz Italije v Slovenijo. Povečala se je tudi cena čezmejnih prenosnih zmogljivosti iz Hrvaške v Slovenijo. V smeri Slovenije so se cene čezmejnih prenosnih zmogljivosti v letu 2010 v primerjavi z letom 2009 znižale iz držav Avstrije in Italije, medtem ko so se iz Hrvaške povečale.

68. Slovenija sodeluje tudi v regionalni pobudi Skupine evropskih regulatorjev za električno energijo in zemeljski plin in je vključena v tri regionalne trge z električno energijo: Srednja vzhodna Evropa, Srednja južna Evropa in Jugovzhodna Evropa. Sodelovanje v teh regijah pri obvladovanju prezasedenosti je predvideno tudi v Smernicah za obvladovanje prezasedenosti, ki so sestavni del Uredbe 1228/2003.⁶

TRG PRODAJE ELEKTRIČNE ENERGIE NA DROBNO

69. V letu 2010 je bilo na maloprodajnem trgu električne energije dejavnih 16 aktivnih dobaviteljev električne energije, ki so na podlagi pogodb dobavljali električno energijo 7 velikim odjemalcem, priključenim na prenosno omrežje (posebej ČHE Avče) in 920.911 poslovnim in gospodinjstvom odjemalcem, priključenim na distribucijsko omrežje. Električno energijo je bilo mogoče kupovati tudi na borzah z električno energijo v Sloveniji na Borzenu, na tujih borzah pa ob upoštevanju zmogljivosti oziroma zasedenosti čezmejnih prenosnih zmogljivosti.

Trg prodaje električne energije na drobno končnim odjemalcem – odjem s prenosnega omrežja

70. Tabela št. 7: Velikost trga prodaje električne energije na drobno končnim odjemalcem

	2008	2009	2010
Količina (v GWh)*	12.798	11.426	12.355

*odjem s prenosnega omrežja, skupaj z izgubami.

Vir: Podatki priglasiteljev.

71. Velikost trga prodaje električne energije na drobno končnim odjemalcem sta priglasitelja ocenila na 12.355 GWh v letu 2010, 11.426 GWh v letu 2009, v letu 2008 pa na 12.798 GWh. Za razvoj trga v prihodnjih treh letih sta priglasitelja ocenila, da je pričakovati zmerno povečanje porabe električne energije zaradi zmerne rasti gospodarske aktivnosti. Po navedbah priglasiteljev naj bi novi vslopi na ta trg kot tudi povečana ponudba oziroma marketinške akcije obstoječih ponudnikov povečale oziroma poostrele konkurenco na trgu, ta pa zadrževala morebitne pritiske na rast cen.

¹⁰ Vir: Javna Agencija RS za energijo - Poročilo o stanju na področju energetike v Sloveniji v letu 2010, str. 40-41.

72. Tabela št. 8: Tržni deleži podjetij HSE in Elektro Gorenjska s povezanimi podjetji ter njihovih konkurentov na trgu prodaje električne energije na drobno končnim odjemalcem (v %)

	2008	2009	2010
HSE	16,8	8,0	9,3
Elektro Maribor	15,5	14,9	14,9
Elektro Celje	13,5	13,2	11,1
Elektro Gorenjska	7,9	7,9	8,3
Elektro Primorska	10,1	10,4	10,1
Elektro Ljubljana	26,7	29,2	25,4
GEN-I	8,1	14,0	19,9
Ostali	1,4	2,3	1,4

Vir: Podatki priglasiateljev.

73. Po podatkih Javne agencije RS za energijo je bilo leta 2010 končnim odjemalcem v Sloveniji dobavljenih 11,9 TWh električne energije. Največji tržni delež pri prodaji električne energije na drobno končnim odjemalcem je imelo podjetje Elektro Ljubljana, kateremu se je tržni delež v letu 2010 zmanjšal za skoraj 4 odstotne točke glede na leto prej, sledilo mu je podjetje GEN-I, ki je svoj tržni delež v letu 2010 glede na leto prej povečalo za skoraj 6 odstotnih točk, in sicer s 14,0 % na 19,9 %. Podjetje Elektro Maribor je svoj 14,9 % tržni delež v letu 2010 ohranilo, medtem ko se je tržni delež podjetja Elektro Celje nekoliko zmanjšal, in sicer s 13,2 % na 11,1 % v letu 2010, kakor tudi tržni delež podjetja Elektro Primorska z 10,4 % na 10,1 %, tržni delež podjetja Elektro Gorenjska pa se je nekoliko povečal, in sicer s 7,9 % na 8,3 %. Največji posamezni ponudnik na trgu je podjetje Elektro Ljubljana, ponudnik z najhitreje rastočim deležem pa podjetje GEN-I.
74. Glede na posredovane podatke Urad ugotavlja, da bi bosta po izvedeni koncentraciji na trgu prodaje električne energije na drobno končnim odjemalcem prisotni podjetja Elektro Gorenjska Prodaja in podjetje HSE, kar pomeni, da bo podjetje HSE preko pridobitve skupne kontrole s podjetjem Elektro Gorenjska nad podjetjem Elektro Gorenjska Prodaja obvladovalo 17,6 % trga prodaje električne energije na drobno končnim odjemalcem, kar po mnenju Urada ne predstavlja bistvene spremembe obstoječe strukture trga prodaje električne energije na drobno končnim odjemalcem. Poleg tega se možnost izbire, ki je eden pomembnejših dejavnikov presoje skladnosti koncentracije s pravili konkurence, zaradi zadevne koncentracije po mnenju Urada za končne odjemalce ne bo bistveno zmanjšala, saj sta na tem trgu prisotni še dve močnejši podjetji, in sicer Elektro Ljubljana s 25,4 % tržnim deležem in GEN-I z 19,9 % tržnim deležem, veliko pa ne zaostaja niti podjetje Elektro Maribor s 14,9 %. Sledita še podjetji Elektro Celje z 11,1 % in Elektro Primorska z 10,1 % tržnim deležem. Podjetja, ki so udeležena v koncentraciji, se ne bodo mogla obnašati neodvisno od svojih konkurentov, odjemalcev in potrošnikov, zato ne bodo mogla bistveno omejevati učinkovite konkurence na tem trgu. Za trg prodaje električne energije na drobno končnim odjemalcem je po navadbah priglasiateljev značilna velika razpršenost ponudbe. Priglasiatelja navajata, da na trg vstopajo novi ponudniki, v letu 2010 je na ta trg vstopilo novo podjetje Petrol.¹¹

75.

¹¹ Dne 4.10.2012 je Urad izdal odločbo št. 306 80/2011-5 o skladnosti koncentracije podjetij Petrol in IGES s pravili konkurence. S to koncentracijo je podjetje Petrol preko podjetja IGES pridobilo tudi kontrolo nad podjetjem GEN-I, v kateri ima podjetje IGES 50 % poslovni delež (preostali 50 % lastniški delež pa pripada podjetju Gen energija d.o.o., ki je v 100 % lasti države).

76. Tabela št. 9: Tržni deleži podjetij na trgu prodaje električne energije na drobno odjemalcem na distribucijskem omrežju (v %) v letih 2008 - 2010

	2008	2009	2010
HSE	-	-	-
Elektro Maribor	18,4	17,0	16,8
Elektro Celje	16,1	15,0	12,6
Elektro Gorenjska	9,4	9,0	9,4
Elektro Primorska	12,0	11,0	11,5
Elektro Ljubljana	31,9	32,0	28,9
GEN-I	9,6	13,0	19,6
Ostali	2,5	3,0	1,2

Vir: Javna Agencija RS za energijo - Poročilo o stanju na področju energetike v Sloveniji v letu 2010, str. 56, v letu 2009, str. 52 in v letu 2008, str. 56.

77. Največji tržni delež na trgu prodaje električne energije na drobno odjemalcem na distribucijskem omrežju je v letu 2010 imelo podjetje Elektro Ljubljana, in sicer 28,9 %, sledila so podjetja GEN-I z 19,6 %, Elektro Maribor s 16,8 % in Elektro Celje z 12,6 %. Podjetje Elektro Gorenjska je na trgu prodaje električne energije odjemalcem v distribucijskem omrežju doseglo tržni delež 9,4 %, medtem ko podjetje HSE ni prisotno na trgu prodaje električne energije na drobno odjemalcem na distribucijskem omrežju. S predmetno koncentracijo se tržni deleži na trgu prodaje električne energije na drobno odjemalcem na distribucijskem omrežju ne bodo povečali.

78. Tabela št. 10: Tržni deleži dobaviteljev električne energije odjemalcem z letno porabo do 50 MWh (vključeni gospodinjiski odjemalci) na distribucijskem omrežju (v %) v letih 2008 - 2010

	2008	2009	2010
HSE	-	-	-
Elektro Maribor	23,0	23,0	22,7
Elektro Celje	18,0	18,0	17,4
Elektro Gorenjska	np	10,0	9,8
Elektro Primorska	np	14,0	15,4
Elektro Ljubljana	34,0	34,0	32,7
Ostali	25,0	1,0	2,9

Vir: Javna Agencija RS za energijo - Poročilo o stanju na področju energetike v Sloveniji v letu 2010, str. 56, v letu 2009, str. 53 in v letu 2008, str. 57.

79. Največji tržni delež na trgu prodaje električne energije odjemalcem na distribucijskem omrežju z letno porabo do 50 MWh, kamor so vključeni tudi gospodinjiski odjemalci, je v letu 2010 imelo podjetje Elektro Ljubljana, in sicer 32,7 %, sledilo je podjetje Elektro Maribor z 22,7 %, Elektro Celje s 17,4 % in Elektro Primorska s 15,4 % (v podatku za ostale so zajeta tudi podjetja skupino Petrol in IGES (GEN-I)). Podjetje Elektro Gorenjska je na trgu prodaje električne energije odjemalcem v distribucijskem omrežju z letno porabo do 50 MWh doseglo tržni delež 9,8 %, medtem ko podjetje HSE ni prisotno na trgu prodaje električne energije na drobno odjemalcem z letno porabo do 50 MWh. S predmetno koncentracijo se tržni deleži na trgu prodaje električne energije odjemalcem na distribucijskem omrežju z letno porabo do 50 MWh ne bodo povečali.

80. Število zamenjav dobavitelja gospodinskih odjemalcev je začelo strmo naraščati v oktobru 2010¹², kar lahko pripišemo aktualnemu dogajanju na trgu oziroma spremembam cen in oglaševalskim kampanjam podjetij za dobavo električne energije. Največjo vrednost števila

¹² Javna Agencija RS za energijo - Poročilo o stanju na področju energetike v Sloveniji v letu 2010, str. 58-59.

zamenjav dobavitelja so gospodinjiski odjemalci dosegli v mesecu decembru 2010, in sicer je takrat svojega dobavitelja zamenjalo kar 3.150 gospodinjstev. Iz navedenih podatkov o zamenjavah dobavitelja gospodinjiskih odjemalcev lahko sklepamo, da gospodinjiski odjemalci v primeru zvišanja cen njihovega obstoječega dobavitelja oziroma znižanja cen drugih dobaviteljev električne energije brez posebnih ovir zamenjajo svojega dobavitelja električne energije.

81. Tabela št. 11: Tržni deleži dobaviteljev električne energije odjemalcem z letno porabo od 50 MWh do 2 GWh (v %) v letih 2008 -2010

	2008	2009	2010
HSE	-	-	-
Elektro Maribor	19,0	17,0	17,8
Elektro Celje	18,0	17,0	14,9
Elektro Gorenjska	np	9,0	10,9
Elektro Primorska	np	15,0	13,9
Elektro Ljubljana	30,0	31,0	28,5
GEN-I	np	8,0	11,1
Ostali	33,0	3,0	2,9

Vir: Javna Agencija RS za energijo - Poročilo o stanju na področju energetike v Sloveniji v letu 2010, str. 57, v letu 2009, str. 53 in v letu 2010, str. 57.

82. Iz tabele je razvidno, da se na trgu prodaje električne energije odjemalcem z letno porabo od 50 MWh do 2 GWh med dobavitelji pojavi podjetje GEN-I, kar kaže na to, da ima podjetje v svoji skupini nekoliko večji delež poslovnih odjemalcev. Podjetje HSE tudi na tem trgu ni prisotno, podjetje Elektro Gorenjska pa je imelo v letu 2010 na trgu prodaje električne energije odjemalcem z letno porabo od 50 MWh do 2 GWh 10,9 % tržni delež. Sicer pa so na trgu prodaje električne energije odjemalcem z letno porabo od 50 MWh do 2 GWh prisotna podjetja Elektro Ljubljana z 28,5 % tržnim deležem, Elektro Maribor s 17,8 % tržnim deležem, Elektro Celje s 14,9 % tržnim deležem in Elektro Primorska s 13,9 % tržnim deležem.

83. Tabela št. 12: Tržni deleži dobaviteljev električne energije odjemalcem z letno porabo nad 2 GWh (v %) v letih 2008 – 2010

	2008	2009	2010
HSE	32,0	20,0	13,9
Elektro Maribor	np	8,0	8,3
Elektro Celje	np	11,0	5,6
Elektro Gorenjska	np	6,0	6,3
Elektro Primorska	11,0	5,0	5,7
Elektro Ljubljana	21,0	26,0	19,1
GEN-I	np	17,0	34,6
Petrol Energetika	np	np	4,7
Ostali	36,0	7,0	1,8

Vir: Javna Agencija RS za energijo - Poročilo o stanju na področju energetike v Sloveniji v letu 2010, str. 57, v letu 2009, str. 53 in v letu 2010, str. 58.

84. Največji tržni delež pri dobavi električne energije odjemalcem z največjo porabo, to je nad 2 GWh, je v letu 2010 doseglo podjetje GEN-I s 34,6 %, znaten tržni delež 4,7 % pa je doseglo tudi novo podjetje na trgu, in sicer podjetje Petrol Energetika. Podjetje HSE je na trgu prodaje električne energije odjemalcem z letno porabo nad 2 GWh doseglo 13,9 %, podjetje Elektro Gorenjska pa 6,3 % (sedaj Elektro Gorenjska Prodaja), kar pomeni, da bi se tržni delež podjetja HSE po izvedeni koncentraciji na tem trgu povečal na 20,2 %. Tržni deleži konkurentov na trgu dobave električne energije odjemalcem z letno porabo nad 2

GWh so še Elektro Maribor z 8,3 %, Elektro Celje s 5,6 % in Elektro Primorska s 5,7 %. Kljub temu, da se bo s pridobitvijo skupne kontrole podjetij HSE in Elektro Gorenjska nad podjetjem Elektro Gorenjska Prodaja tržni delež podjetja HSE na trgu prodaje električne energije odjemalcem z letno porabo nad 2 GWh povečal na 20,2 %, koncentracija ne bo povzročila bistvenega zmanjšanja ali onemogočanja učinkovite konkurence na trgu. Ob prisotnem prvem konkurentu, podjetju GEN-I s 34,6 %, drugem relativno močnem podjetju Elektro Ljubljana, ki ima na tem trgu 19,1 % tržni delež, in ostalih konkurentih, ki posamično na tem trgu dosegajo tržne deleže med 8,3 in 4,7 %, podjetje HSE s tržnim deležem okrog 20 % na trgu ne bo moglo ravnati neodvisno od konkurentov, dobaviteljev in kupcev.

HORIZONTALNA PREKRIVANJA TRGOV

85. Podjetje HSE je trenutno prisotno na veleprodajnem trgu in le v manjši meri na maloprodajnem trgu z dobavo električne energije nekaj večjim slovenskim odjemalcem električne energije iz prenosnega omrežja. Kot razlog za prisotnost podjetja HSE le pri nekaj večjih odjemalcih priglasi telja navajata pomanjkanje kadrovskih resursov za izvajanje maloprodaje v večjem obsegu, saj je imelo podjetje doslej večino kadrov zaposlenih s poslovanjem na veleprodajnem trgu. S predmetno koncentracijo želi podjetje HSE razširiti svojo dejavnost tudi na trg prodaje električne energije na drobno. Sicer podatki Javne agencije RS za energijo kažejo, da je podjetje HSE na trgu prodaje električne energije na drobno končnim odjemalcem v letu 2010 doseglo 9,3 % delež, glede na posredovane podatke pa lahko sklepamo, da v celoti s prodajo električne energije končnim odjemalcem iz prenosnega omrežja.
86. Podjetje Elektro Gorenjska je preko podjetja Elektro Gorenjsku Prodaja prisotno na maloprodajnem trgu električne energije, in sicer ima največji tržni delež na ožjem trgu prodaje električne energije končnim odjemalcem z letnim odjemom med 50 MWh in 2 GWh, kjer je v letu 2010 doseglo 10,9 % tržni delež, ter na trgu prodaje električne energije odjemalcem z velikostjo letnega odjema do 50 MWh, kjer je v letu 2010 doseglo tržni delež 9,8 %. Pri večjih industrijskih odjemalcih z velikostjo letnega odjema nad 2 GWh je tržni položaj podjetja Elektro Gorenjska nekoliko šibkejši, saj je na tem trgu v letu 2010 doseglo tržni delež 6,3 %. Na celotnem trgu prodaje električne energije na drobno odjemalcem iz distribucijskega omrežja je podjetje Elektro Gorenjska doseglo 9,4 % tržni delež, na trgu prodaje električne energije na drobno končnim odjemalcem pa 8,3 % tržni delež.
87. Do prekrivanja dejavnosti v koncentraciji udeleženih podjetij bo torej prišlo na trgu prodaje električne energije na drobno končnim odjemalcem, na katerem bo podjetje HSE po izvedbi koncentracije obvladovalo 17,6 % trga, in na ožjem trgu prodaje električne energije odjemalcem z letno porabo nad 2 GWh, na katerem bo podjetje HSE po izvedbi koncentracije obvladovalo 20,2 % trga. Urad meni, da priglašena koncentracija podjetij na tem segmentu trga ne bo imela bistvenega vpliva na učinkovito konkurenco, saj ne predstavlja nevarnosti ustvarjanja krepitve prevladujočega položaja, kar bi povzročilo izločitve ali bistveno zmanjšanje učinkovite konkurence na upoštevem trgu dobave končnim odjemalcem.

OVIRE ZA VSTOP NA TRG

88. Pravna ali fizična oseba, ki želi vstopiti na trg električne energije, mora pridobiti licenco Javne republike RS za energijo. Vloga mora vsebovati izpolnjen obrazec za izdajo licence in dokazila o izpolnjevanju pogojev, določenih v Energetskem zakonu in Uredbi o pogojih in postopku za izdajo ter odvzem licence za opravljanje energetske dejavnosti. Pravna ali fizična oseba, ki zaprosi za licenco, mora izpolnjevati naslednje pogoje: da je ustrezno registrirana ali ima priglašeno dejavnosti za opravljanje energetskih dejavnosti, da ima strokovno usposobljene delavce za izvajanje dejavnosti, za katere želi pridobiti licenco, da razpolaga s finančnimi sredstvi ali dokaže, da jih lahko dobi v obsegu, potrebnem za izvajanje energetske dejavnosti, za katero želi pridobiti licenco, da ji v zadnjih desetih letih ni bila odvzeta enaka licenca in da ni bila v zadnjih petih letih pravnomočno obsojena za

kaznivo dejanje, povezano z opravljanjem gospodarskih dejavnosti. Javna agencija RS za energijo izda odločbo v zvezi z vlogo za izdajo licence v roku enega do dveh mesecev od prejema vloge.

89. Priglasitelja navajata, da so kvalitetni in izkušeni kadri z že razvitimi analitičnimi orodji, viri informacij in utečenimi postopki delovanja pogoj za optimalno upravljanje proizvodnje in uspešno trgovanje z električno energijo na debelo in na drobno. Hkrati pa priglasitelja navajata, da lahko na trg električne energije vstopijo tudi tretje osebe, saj imajo na voljo razna izobraževanja in konference s področja trga električne energije, kjer je mogoče pridobiti potrebno znanje.
90. Po navedbah priglasiteljev obstaja verjetnost vstopa novih dobaviteljev na slovenski maloprodajni trg električne energije, pri čemer predstavlja pridobitev licence za opravljanje dejavnosti na maloprodajnem trgu s strani Javne agencije RS za energijo edino pravno oziroma administrativno vstopno oviro za vstop na omenjeni trg, ki pa je dejansko le formalne narave in jo vsak potencialni dobavitelj pridobi brez večjih težav in stroškov, zaradi česar to ne predstavlja dejanske vstopne ovire. Namen liberalizacije evropskega energetskega trga je namreč odstranjevanje meja med nacionalnimi trgi, tako da bi se oblikoval skupni evropski trg, zaradi česar je v prihodnosti mogoče pričakovati vstop dobaviteljev električne energije tudi iz drugih držav članic EU. Zaradi nizkih vstopnih ovir je verjetnost, da bodo podjetja, ki se združujejo, povečala cene oziroma poslabšala dobavne pogoje, nizka.

VERTIKALNA POVEZANOST TRGA PROIZVODNJE IN VELEPRODAJE ELEKTRIČNE ENERGIJE S TRGI PRODAJE ELEKTRIČNE ENERGIJE NA DROBNO

91. Glede na prisotnost obeh v koncentraciji udeleženi podjetji tako na proizvodnem kot veleprodajnem in maloprodajnem trgu električne energije, jo v konkretnem primeru podana določena stopnja vertikalne integracije. Podjetje HSE ima pomembno tržno moč na trgu proizvodnje in prodaje električne energije na debelo, saj jo na tem trgu v letu 2010 doseglo 70 % tržni delež, v letu 2009 72 % tržni delež in v letu 2008 69 % tržni delež. Takšnega tržnega deleža podjetje HSE na trgu ni pridobilo s koncentracijo, ampak je z njim že vstopilo v transakcijo pridobitve skupne kontrole podjetij HSE in Elektro Gorenjska nad podjetjem Elektro Gorenjska Prodaja. Kot je Urad že ugotovil, povečan tržni delež podjetja HSE na trgu prodaje električne energije končnim odjemalcem (17,6 %) oziroma na ožjem trgu prodaje električne energije odjemalcem z velikostjo letnega odjema nad 2 GWh (20,2 %) ne bo bistveno spremenil tržnega položaja podjetja in njegovih konkurentov na upoštevanih trgih.
92. Urad ugotavlja, da je tržni delež podjetja HSE na trgu prodaje električne energije na debelo, ki je vertikalno povezan s trgom prodaje električne energije na drobno, relativno visok. Na trgu prodaje električne energije na debelo sta poleg podjetja HSE prisotni dve večji podjetji, in sicer GEN-E in TE-TOL s tržnima deležema 25,8 % in 3,7 % v letu 2010. Priglasitelja sta navedla, da podjetje GEN-E večji del električne energije dobavi podjetju GEN-I¹³. Glede na navedeno je Urad moral preučiti možnost oziroma verjetnost, ali bi transakcija pridobitve skupne kontrole podjetij HSE in Elektro Gorenjska nad podjetjem Elektro Gorenjska Prodaja lahko povzročila zaprtje dostopa do virov dobave ali povzročila, da bo dostop do virov dobave s strani konkurentov na maloprodajnem trgu bistveno otežen in mogoč pod bistveno slabšimi pogoji.
93. Priglasitelja sta navedla, da se bodo kljub vertikalni povezavi konkurenti lahko posluževali nakupov na slovenski borzi BSP SouthPool, za katero navajata podatke, ki kažejo, da se je promet na njej v zadnjih dveh letih precej povečal. Za celotno leto 2012 sta priglasitelja ocenila, da bo promet na slovenski borzi električne energije presegel 3,5 TWh, za naslednja leta pa ocenjuje, da bo še naraščal. Slovenski odjem iz prenosnega omrežja je v letu 2011

¹³ V letu 2011 je lastnik podjetja GEN-I posredno poslalo podjetje Polrol d.d.

znašal 12,9 TWh, enako velikost odjema pa je po navedbah priglasiateljev pričakovati tudi za leto 2012, v prihodnjih letih pa naj bi se še povečal. Navedeno pomeni, da bi po oceni priglasiateljev promet na slovenski borzi v letu 2012 znašal preko 27 % celotnega odjema iz prenosnega omrežja. Ti podatki po mnenju priglasiateljev dokazujejo, da bi imeli končni odjemalci tudi po izvedeni koncentraciji količinsko zadostno vire nabave. Priglasiatelja sta navedla, da so kupcem, ki prodajajo električno energije na drobno, na voljo še uvozne poti, dostop do čezmejnih prenosnih zmogljivosti pa je omogočen za vso udeležence. Podjetje HSE namerava tudi po izvedeni koncentraciji električno energijo še naprej ponujati vsem trgovcem in večjim kupcem po primerljivih pogojih, zato se po priglasiateljevih navedbah z nameravano koncentracijo nabavne možnosti ostalih dobaviteljev električne energije na drobno ne bodo v ničemer poslabšale.

94. Glede na navedeno in glede na to, da bo tržni delež podjetja HSE po izvedeni koncentraciji na trgu prodaje električne energije na drobno odjemalcem z velikostjo letnega odjema nad 2 GWh 20,2 %, na tem trgu pa so prisotni tudi konkurenti z višjimi tržnimi deleži (GEN-I in Petrol Energetika 39,3 %) ter ostali relativno enakovredni konkurenti (Elektro Ljubljana 19,1 %, Elektro Maribor 8,3 %, Elektro Primorska 5,7 %, Elektro Celje 5,6 %), ni verjetno, da bi bili konkurenti na spodnjem delu oskrbne verige postavljeni v slabši položaj, na primer v obliki višjih stroškov surovin, v tem primeru električne energije. Tudi na trgu prodaje električne energije na drobno končnim odjemalcem, na katerem bo po izvedeni koncentraciji tržni delež podjetja HSE znašal 17,6 %, so prisotni konkurenti z višjim tržnim deležem, in sicer podjetje Elektro Ljubljana s 25,4 % in GEN-I z 19,9 %, poleg tega pa tudi konkurenti s primerljivimi tržnimi deleži (Elektro Maribor 14,9 %, Elektro Celje 11,1 %, Elektro Primorska 10,1 %). Konkurenti v koncentraciji udeleženih podjetij na trgu prodaje električne energije na drobno imajo tudi dobro vzpostavljeno mrežo strank.
95. Poleg navedenega verjetnost, da bi se v koncentraciji udeležena podjetja posluževala izključevanja konkurentov pri surovinah, zmanjšuje tudi dejstvo, da je največji konkurent podjetja HSE na trgu prodaje na drobno končnim odjemalcem, podjetje GEN-I, tudi sam v skupini povezanih podjetij, katerih dejavnosti so v vertikalni povezavi. Tudi Smernice o presoji nehorizontalnih združitvev na podlagi uredbe Sveta o nadzoru koncentracij podjetij (2008/C 265/07) navajajo, da, če bo na spodnjem delu oskrbne verige ostalo dovolj primernih konkurentov, za katere so stroški najbrž ne bodo povišali, ker so na primer medsebojno vertikalno povezani, lahko konkurenca teh podjetij pomeni dovolj velik pritisk na združen subjekt in tako prepreči, da bi prodajne cene presegle stopnje, ki so veljale pred združitvijo.¹⁴ Po mnenju Urada obravnavana vertikalna povezanost upoštevni trgov v koncentraciji udeleženih podjetij ob dani strukturi trga prodaje električne energije na drobno, na katerem bo podjetje HSE imelo tržni delež približno 20 %, ne bo imela negativnih učinkov na konkurenco, ki bi se odrazili kot bistveno zmanjšanje učinkovite konkurence na obravnavanih trgih.
96. Pri pridobitvi skupne kontrole je potrebno, v kolikor gre za koncentracijo, presojati tudi, ali obstaja možnost, da se lahko podjetji, ki pridobivata skupno kontrolo, ki sta sicer samostojni in neodvisni podjetji, preko skupnega podjetja usklajujeta oziroma dogovarjata o nastopu na trgu. Ta presoja mora zajemati ugotovitve, ali bosta podjetji po koncentraciji prisotni na istem trgu kot skupno podjetje ali na vertikalno povezanem trgu (upstream/downstream) glede na trg, na katerem delujeta skupno podjetje, ali skupno podjetje nudi matičnima podjetjema možnost usklajevanja, izmenjave podatkov in ravnanja v smeri izločitve konkurence na trgu. Glede na to, da bo v obravnavani koncentraciji prišlo do pridobitve (skupne) kontrole podjetja HSE, ki se primarno ukvarja s proizvodnjo in prodajo električne energije na debelo, nad podjetjem Elektro Gorenjska Prodaja, katerega glavna dejavnost je dejavnost nakupa in prodaje električne energije na drobno in ki jo je podjetje Elektro Gorenjska izločilo v to novoustanovljeno podjetje, mora podjetje HSE, ki je imelo na trgu prodaje električne energije na debelo v letu 2010 70 % tržni delež, zagotavljati električno energijo svojemu (oziroma skupnemu podjetju) pod nediskriminatornimi pogoji, torej pod enakimi pogoji kot konkurentom. Podjetji HSE in Elektro Gorenjska bosta po izvedeni

¹⁴ Smernice o presoji nehorizontalnih združitvev na podlagi uredbe Sveta o nadzoru koncentracij podjetij (2008/C 265/07), str. 15, odst. 50.

koncentraciji poslovali vsaka na svojem trgu, pri čemer bo podjetje Elektro Gorenjska opravljalo predvsem dejavnost obratovanja distribucijskega omrežja, dejavnost zagotavljanja dostopa do omrežja in dejavnost vzdrževanja omrežja (v imenu in za račun podjetja SODO d.o.o.), podjetje HSE pa dejavnost proizvodnje in prodaje električne energije na debelo. Te dejavnosti se med seboj ne prekrivajo, niti se ne prekrivajo z dejavnostmi novoustanovljenega podjetja Elektro Gorenjska Prodaja. So pa dejavnosti vseh treh podjetij med seboj vertikalno povezane. Podjetje Elektro Gorenjska ima sicer v lasti podjetje Gorenjske Elektrarne, preko katerega pa na trgu prodaje električne energije na debelo na slovenskem trgu prodaje električne energije na debelo dosega manj kot 1 % tržni delež. Glede na navedeno obravnavana koncentracija ne vzbuja suma glede skladnosti s pravili konkurence, saj je na trgu prodaje električne energije na drobno prisotnih dovolj konkurentov, da bi lahko onemogočili poskuse podjetij HSE in Elektro Gorenjska, da dvignejo ceno električne energije nad konkurenčno raven, prav tako pa obstaja konkurent na veleprodajnem trgu, podjetje GEN-E, ki je vertikalno povezano in ima tudi dostop do maloprodajnega trga električne energije. Se pa na nekaterih trgih prekrivajo dejavnosti podjetja Elektro Gorenjska Prodaja in podjetja HSE, in sicer na trgu prodaje električne energije na drobno končnim odjemalcem in na trgu prodaje električne energije končnim odjemalcem z velikostjo letnega odjema nad 2 GWh, kar je Urad upošteval pri sami presoji koncentracije.

97. Na podlagi vsega zgoraj obrazloženega Urad ob upoštevanju tržne strukture, odsotnosti vstopnih ovir, obstoječe in potencialne konkurence, izbire, ki jo imajo potrošniki ter drugih dejavnikov, zaključuje, da predmetna koncentracija ne bo bistveno zmanjšala ali onemogočila učinkovite konkurence na trgu, kljub temu, da prihaja do horizontalnih in vertikalnih prekrivanj na določenih upoštevanih trgih, saj udeleženci koncentracije in z njimi povezana podjetja v skupini s koncentracijo ne bodo dosegla takšne stopnje tržne moči, ki bi lahko povzročila preprečevanje dostopa do izdelkov, ki jih ponujajo v koncentraciji udeležena podjetja oziroma do izključitve konkurentov na katerem izmed trgov.

POZITIVNI UČINKI KONCENTRACIJE

98. Priglasitelj sta navedla, da se bodo s povezavo med proizvajalcem in trgovcem električne energije ter dobavitelji na drobno zmanjšala tveganja, ki jim je na eni strani izpostavljen proizvajalec in trgovec na debelo, na drugi strani pa dobavitelj na drobno. Navajata, da bo možno na podlagi boljšega poznavanja prodajnega portfelja in potreb kupcev električne energije bolje planirati proizvodnjo električne energije, kar se bo odražalo tudi v nižjih stroških odstopanj od vozniš redov in posledično nižjih stroških zagotavljanja električne energije za končne odjemalce ugodnejših pogojev dobave. Dalje navajata, da je pomanjkanje znanja in informacij ključno za izbiro ugodnega trenutka za prodajo električne energije, ki jo HSE prodaja takrat, ko so cene relativno visoke, medtem ko jo za potrebe slovenskih odjemalcev kupuje, ko le-ti povprašujejo oziroma, ko so cene na trgu nizke. Kot navajata priglasitelja, je izbira pravega trenutka nakupa na veleprodajnem trgu velikega pomena za končnega odjemalca, saj lahko razlika med najvišjo in najnižjo ceno za dobavo pasovnega proizvoda na naslednje leto znaša tudi več kot 10 EUR/MWh.
99. S strani podjetja Elektro Gorenjska novoustanovljeno podjetje Elektro Gorenjska Prodaja naj bi po navedbah priglasiteljev razpolagalo z relativno malo kapitala glede na obseg poslovanja in glede na zahteve pri obvladovanju kreditnih tveganj na veleprodajnih trgih električne energije. Majhnost kapitala in nezmožnost zagotavljanja garancij za izpolnjevanje pogodbenih obveznosti do partnerjev naj bi za podjetje Elektro Gorenjska Prodaja pomenilo oteženo nabavo električne energije na veleprodajnem trgu. Poleg tega priglasitelja ocenjujeta, da bi novoustanovljeno podjetje moralo za optimalen nastop na veleprodajnem trgu električne energije zaposliti ustrezno usposobljen kader, kar bi zvišalo stroške delovanja novoustanovljenega podjetja. S predvideno dokapitalizacijo in povezavo strokovnih znanj ter posledično optimizacijo poslovanja ter postopkov in trenutkov nabave električne energije za potrebe kupcev bi lahko tudi podjetje Elektro Gorenjska Prodaja ponujalo električno energijo svojim odjemalcem pod konkurenčnejšimi pogoji.

100. Priglasitelja sta navodila, da se bodo ukrepi in pozitivni učinki koncentracije kazali v racionalizaciji in višji stopnji informacijske povezanosti nekaterih poslovnih procesov, ki se sedaj odvijajo v obeh družbah hkrati, uvajanju prodaje več različnih energentov (elektrika, plin, toplota) in uvajanju ekonomije obsega z nižjimi nabavnimi stroški in ugodnejšimi prodajnimi cenami za elektriko in plin. Hkrati sta priglasitelja ocenila, da so tveganja pri tem zanemarljiva, saj so potrebni resursi že na razpolago in se bodo po koncentraciji le učinkoviteje uporabili, in sicer sta priglasitelja ocenila, da bi do vseh teh učinkov lahko prišlo v obdobju enega leta po izvedeni koncentraciji. Dodatnih stroškov teh ukrepov priglasitelja ne predvidevata, saj bosta večino le-teh izvedla z lastnimi resursi.

101.

III. ZAKLJUČEK

102. Na podlagi posredovanih podatkov priglasitelja koncentracije in ob upoštevanju drugih razpoložljivih podatkov Urad ugotavlja, da bo pridobitev skupne kontrole podjetij HSE in Elektro Gorenjska nad podjetjem Elektro Gorenjska Prodaja sicer do določene mere okrepila položaj podjetja HSE, vendar ne predstavlja nevarnosti ustvarjanja oziroma krepitve prevladujočega položaja, kar bi povzročilo izločitov ali bistveno zmanjšanje učinkovite konkurence na proizvodnih oziroma storilvenih trgih udeležencev koncentracije in da v zvezi z obravnavano transakcijo ni izkazan resen sum o neskladnosti koncentracije s pravili konkurence, zato je odločeno, kot izhaja iz izreka te odločbe.

POUK O PRAVNEM SREDSTVU:

Zoper to odločbo je dovoljeno vložiti tožbo pri Vrhovnem sodišču Republike Slovenije, Tavčarjeva 9, 1000 Ljubljana, v roku tridesetih dni od dneva vročitve odločbe. Tožba se v dveh izvodih vloži pri sodišču ali pa se pošlje po pošti. Šteje se, da je bila tožba vložena pri sodišču tisti dan, ko je bila priporočeno oddana na pošto.

mag. Dajana Muženič Abramovič
Vodja oddelka ekonomske analitike
po sklepu Vlade RS št. 02104-1/2012/2 z dne 26.1.2012

Vročiti:

- Holding Slovenske elektrarne d.o.o., Koprška ulica 92, 1000 Ljubljana, in Elektro Gorenjska, podjetje za distribucijo električne energije, d.d., Ulica Mirka Vadnova 3A, 4000 Kranj;
po skupnem pooblaščenju: Odvetniška pisarna Soršak d.o.o., Poljanski nasip 8, 1000 Ljubljana - osebno po ZUP.

Vložiti:

- zbirka dokumentarnega gradiva.

